

Naročnina mesečno
25 Din. za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celetno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 296. 2994 in 2050

SCODENECK

Z nedeljsko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cek. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerte; Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2992

Izhaja vsak dan zjutraj, razen pondeljka in dneva po prazniku

Panevropa

Dne 11. septembra 1930 je Briand melancolijno naslovil na 26 evropskih in 19 izvenevropskih držav, zbranih na zasedanju Društva narodov v Zenevi, sledeče značilne besede: »Predstavil sem svetu to svojo zamisel o evropski federaciji. Deležna je bila liričnega pozdrava poetov. Mislim pa, da je vendar več vredna, kakor pa da jo postavimo v stekleno omaro, ter da bo tudi zame se drugod prostora kakor v muzeju.«

Par dni pozneje, dne 17. septembra, se je ustanovil prvi pripravljalni odbor za panevropsko zvezo. Briand sam je bil soglasno imenovan za predsednika, sir Eric Drummond, tajnik D. N. pa za poslovodstvenega tajnika. Odbor je dobil nalog, da zbira material za proučevanje panevropskega vprašanja. Nato so se državniki zopet razšli vsak na svoj dom.

Pojavila so se druga vprašanja, ki so spomine na ženevski sestanek potisnila skorajda popolnoma v ozadje. Po Evropi je zopet zavel ledeni veter nacionalistične gonne, ki je poganjal pred seboj čolniček, napoljen z raznim revizionističnimi težnjami pohlepnih ali razočaranih narodov, ki so se še nedavno imenovali prijatelji evropskega bližnjega. Panevropa je res šla počivati v stekleno omaro. Ni še dolgo tegata, ko so se državniki prestrashili nove cirkularne spomenice, ki so jo nepričakovano sprejeli od Briandovega pripravljalnega odbora, v kateri se naprošajo, naj obrazložijo vsak svoje predloge, kaj naj ta odbor pravzaprav začne. 26 držav je sprejelo ponino cirkularno prošnjo, samo tri so odgovorile! Znamenje, kako globoko se je ukoreninila želja po vsej evropski zvezi med državniki, ki vodijo usodo evropskih narodov...

Ako odstranimo vse lepe girlande, s katerimi so bili okinčali Brianda in njegovo tako zaničevano Panevropo, ako pohitimo mimo plejade načelnih pristankov, ki so prišli od vseh držav Evrope v odgovor na znamenito francosko spomenico z dne 17. maja 1930, ter se ustavimo tam, kjer se mora ustaviti vsak rezen sotrudnik pri konstrukciji politično in gospodarsko enote Evrope, potem moramo na žalost ugotoviti, da danes panevropske ideje v smislu dejanskega političnega faktorja ni. Še večno jo pozdravljajo samo še poeti, še je v katakombarh in priti bodo morali žal elementarni dogodki, ki bodo naš politični in socialni red še temeljiteje pretresli, predno bo zamisel o organiziranem sodelovanju med evropskimi državami presla na tla realne politike.

Gospodje se te dni zopet zbirajo na zasedanje lega zanimivega pripravljalnega odbora v Zenevi. Mi vemo, da se bo pred Panevropo položil nov šopek svežih rožnatih govorov, na Briandovo glavo se bodo med splošnim ginejnjem pritisnile nove lavorike, evropski narodi pa bodo v vedno večjem kaosu pričakovali neizgibne usode, ki polagoma lega na njih bočnost.

Vsa debata, ki se je do danes vršila okrog vseevropskega gibanja — izvzeti moramo pokret okrog grofa Cudenovega Kalergi —, je bila po našem prepričanju neplodovita. Zato, ker ne izvira iz razumskega spoznanja, da je Evropa hočeš nočeš postala organična enta, ne več kup slučajno drug poleg drugačnega namestiti držav, ki imajo po ideologiji izumirajočega liberalizma nalog, da išče vsaka z vsemi sredstvom le dobrobit same sebe. Evropa je danes veliko eno, pri katerem se en del ne more počutiti dobro, če drugim članom gre slab. Pristaši Panevropе pa so z večjo ali manjšo iskrenostjo zgrabili za panevropsko zamenil ne kar, recimo, sežemo po kakšnem evangeliju, kojega resnica, lepota in nujnost so se našemu razumu odkrila, ampak kot se seže po sredstvu, s katerim je mogoče svetoboljšinsko prikriti tudi najbolj sebične in najbolj grde namene.

Mi nič ne pretiravamo. Pred nami ležijo odgovori držav na Briandovo majniško spomenico lanskoga leta. Pred nami leži tudi znamenita zbirka vseh evropskih načrtov, katero je povzročil Henry de Jouvenel založbi Revue des Vivants. Tu lahko brememo skozi gromado lepih in najlepših načrtov brez vsakega predstoda v svojem srcu, pa pri najboljši volji ne moremo dobiti vtisa, da je le eden izmed teh načrtov res iskren in da izvira iz spoznanja evropske organične skupnosti! Niti eden teh načrtov ne omenja, recimo, da je nujno potreben poiskati najprej ono, kar evropske narode že druži, nato ona dejstva, ki združen nastop evropskih držav nujno zahteva. Šele po spoznanju teh, po našem mnenju elementarnih postavk pride na vrsto študij tega, kar nas ločuje, nato izbiranje sredstev, s katerimi bi mogli nasprotnika iskreno odstraniti, brez zahrbnih sebičnih misli. Evropa, kakor jo danes v njenem faktičnem ustroju vidimo, odgovarja gospodarskim nujnostim, kakor so obstojale v osmnejnjem stoletju, torej davno pred razvojem industrije, ki je naše gospodarsvo popolnoma preobražil, ustvaril nova omrežja trgovinskih zvez, navezel potrebe ene države na izobilje druge in tako zvezal vse evropske države z vezjo živiljenjske medsebojne odvisnosti. Nova gospodarska struktura Evrope kriči po odgovarjajoči politični organizaciji! Tega v zgoraj navedenih dokumentih ne beremo.

Niti eden teh načrtov pa tudi ne omenja, da je to, kar mi danes imenujemo Evropo, rezultat tisočletne krščanske kulture. Radi nezdravih kulturnih vplivov malo spakovan re-

Vseindska federacija bo imela vlado odgovorno parlamentu

London, 12. jan. Vsa javnost stoji pod vtičom izjave zastopnika liberalne stranke, bivšega inškega podkralja Readinga, pri konferenci okrog mize. Dozdaj je bila samo delavska stranka za popolno avtonomijo Indije, ki naj bi imela vlado, odgovorno inškemu parlamentu, dočim so bili tako konservativci kakor liberalci temu nenaklonjeni. Medtem ko konservativci na svojem odklonilnem stališču več ali manj vztrajajo še danes, so liberalci kot zastopniki angleškega meščanstva, svoje dosedanje stališče popolnoma izpremenili in se pridružili stališču inških delegatov na konferenci okrog mize in pa stališču angleške delavske vlade.

Pa tudi glede stališča konservativne stranke je treba povdoriti, da ne vztraja na njem več v smislu negacije, kakor da bi Indija sploh ne imela pravice do selfgovernmenta, ampak da samo smatra, da Indija tudi še danes ni zaradi zvela in da bi moralna pasirati periodo, v kateri bi se po parlamentarni ustavi pod vlado, odgovorno samo zastopniku krone, počasi usposobila za popolno avtonomijo.

Inški delegati, ki pripadajo zmerni inški stranki, so na konferenci tudi od svoje strani nopravili Angliji velike koncesije, s tem da je sir Tei Bahadur Sapru priznal, da je treba za prehodno dobo dovoliti Britaniji gotove rezervacije, dočim drugi delegat Mr. Sastri zahteva, da bodoča inška federalna država popolnoma svobodna v tem smislu, da ima njena ekskurativa biti v vseh zadevah brez izjeme odgovorna samo parlamentu, in da imet tudi neomejeno oblast nad financami in nad vzdrževanjem miru in reda, dočim naj bi podkralj imel za nekaj časa samo nekoliko večjo oblast, nego jo ima sicer zastopniki krone v angleških dominionih. Zdi se pa, da se večina inških delegacij strinja s sir Bahadurjem s katerim se popolnoma strinja tudi muslimanska delegacija.

Izjava lorda Readinga, katero je mogoče smatrati kot formulo, ki jo bo končno sprejel tudi londonski parlament, vsebuje v glavnem sledeče točke:

Dosedanje podlajništvo za Indijo v Londonu, ki predstavlja posebno ministrstvo, odgovorno parlamentu, kateremu je sicer formalno odgovorno, v resnici pa vlada samo, se ukine.

Med kraljem in federalnimi inškimi državami stoji samo podkralj, ki je odgovoren edino kralju.

Centralna vlada inških federalnih držav je v svojih kompetencah odgovorna le federalnemu parlamentu, ki je sestavljen iz poslanske zbornice in iz hišce lordov v Delhiu. Ministro so odgovorni kolektivno. Podkralj je predsednik ministrskega sveta v tem smislu, kakor je predsednik ministrskega sveta v Angliji kralj: to je da predseduje njegovim sejam, kadar je to njegova volja.

Podkralj ima pravico odreči sankcijo zakonom oziroma jih predložiti kralju v sankcijo ali pa v zavrnitev, aka se protivi fundamentalnim členom ustawe, pravicam krone ter pravicam narodnih manjin in veroizpovedanj.

Kroni je pridržano povejstvo nad inško armando, vodstvo zunanjne politike in izpolnjevanje mednarodnih obveznosti, podkralj pa ima vrhovno nadzorstvo nad onimi notranjimi finančnimi vprašanji, ki zadevajo interese britanskega imperija oziroma njega članov.

Podkralj ima tudi izključno pravico naredb, potrebnih za vzdrževanje državnega reda in mira v celni federaciji.

Podkralj je tudi samo kroni odgovoren in ima temu odgovarjajočo neodvisno oblast, da ščiti pravice narodnih manjin in pa ver.

V vseh drugih zadevah ima inška vlada popolno samo federalnemu centralnemu parlamentu odgovorno izvršitveno oblast in sicer nad:

1. financami, 2. pravosodstvom, 3. železnicami, 4. pošti in telegrafom, 5. vzgojo, 6. socialno politiko in narodnim zdravstvom, 7. industrijo, 8. trgovino, 9. davki in monopolom, 10. poljedelstvom in 11. vsemi ostalimi notranjimi zadevami.

Po tej izjavi lorda Readinga, je indekski delegat M. R. Jayakar izjavil, da, če bi bila Indija prej sišla takve besede, bi ji bili prihranjeni sedanji pretresi in nemiri.

Ta izjava pomeni, da je londonska konferenca premagala najtežko inško problema. To je tem večje važnosti, ker so se tudi inški in mohamedanski delegati med seboj zelo približali v vprašanju muslimanskega zastopstva v Bengaluu in Pundžabu. Kar se tiče inških nacionalistov oziroma krogov inškega kongresa, sicer ni res, kakor nekateri v Londonu menijo, da bi bil po izjavi lorda Readinga izpremenil svoje odklonilno stališče napram vsem sklepom inške konference v Londonu, vendar pa bo imela liberalnost zastopnikov angleške parlamentarne večine brez dvoma zelo blazilen vpliv na inško javno mnenje.

Po izjavi lorda Readinga delo v odsekih in pododskeh konference napreduje še bolj, tako da se bo plenum konference, ki se sestane zopet v četrtek dne 15. t. m., bavil že s poročilom podkralja o ustroju federacije, o njeni kompetencah ter eksekutivni zvezne vlade.

Z največjim zanimanjem se pa pričakuje izjava premiera Macdonalda o stališču vlade, katero želi podati čampraj. Macdonald ima sicer zdaj za svojo liberalno politiko napram Indiji za seboj tudi liberalno stranko, tudi večino parlamenta, želi pa pridobiti tudi konservativce, tako da bi parlament ustavo Indije sprejel soglasno. Zdi se, da se bodo konservativci, uvidevajoč važnost in historičnost momenta, večini angleškega naroda pridružili in se pozadevinno vršijo živahni razgovori.

O Jugoslaviji v - Londonu

Važno predavanje naše sotrudnice Miss Ana Christitsch o naši domovini - Predavanju prisostovala odlična angleška publika

London, 9. januarja 1931.

Katoliška zveza za internacionalne odnose (Catholic Council for International Relations) v Londonu, je priredila danes tuškjavno predavanje v dvorani sv. Petra pri Westminsterski katedrali, katero je bilo nepričakovano številno obiskano od angleške publike.

Predsednik »Zveze za intern. odnose« je otvoril predavanje. Na kratko je orisal sliko, ki jo zavzema mlada jugoslovanska država v kulturnem pogledu med evropskimi državami. Ko je povedal, da ima baš danes (ob rednem sestanku) jugoslovanska kraljica Marija svoj rojstni dan, je sledilo živalno vzlikanje kraljevi dinastiji ter jugoslovanski državi.

Po teh besedah je predsednik podal besedo katoliškemu svetu dobro poznani kulturni delavki, Angležnji Miss Annie Christitsch, ki je zelo dobra poznavalka svetovnih, zlasti slovenskih — ter še specijelno jugoslovenskih kulturno političnih razmer.

Od publike glasno pozdravljena je pričela govornica s predavanjem o temi: »Jugoslavija: most za združitev«, ki zaslubi po svoji zanimivosti ter dovršenosti v vsakem pogledu, da ga objavimo dobesedno.

(Govor bomo probčili v celoti ob priliki. — Op. ur.)

Za med predavanjem, zlasti pa na koncu je govornica žela od angl. publike dolgotrajen aplavz. Sledila so mnoga zanimiva vprašanja od strani publike, na katera je predavateljica odgovarjala z velikim veseljem in zadovoljivostjo.

Po zaključku predavanja pa si je občinstvo ogledovalo mnoge in mnoge izvode »Illustrirane Slovence« ter se prav zadovoljivo izražalo o tiskovni dovršenosti v vsakem oziru, zlasti pa o lepotah slovenske zemlje ter jugoslovenske države sploh.

Tako nas tedaj spoznavajo in priznavajo kontranarodne Smarne gore...

Dr. Voršič Josip.

Princ Bülow obdolžuje Nemčijo

Pariz, 12. jan. kk. »Matin« razpravlja o memoarjih Bülowa in dokazuje, da so ti memorijski nepobitni dokaz za edino krivo Nemčijo v svetovni vojni. Tako piše Bülow doslovno: »Dne 25. julija 1914 nam je bilo še mogoče izogniti se vojni. Mi bi samo morali izjaviti Dunaju, da ga nikakor ne pooblaščamo k prekinjenju odnosa s Srbijo, dokler mi sami natančno ne povečimo srbskega odgovora. Po tej proučitvi bi mi še vedno lahko mogli izjaviti, da je srbska vlada vsled pomiriljivih nasvetov velesil sprejela skoro vse avstrijske predloga. Obenem bi bili mi tedaj lahko predlagali, da bi se še ostale sporne točke predložile v odločitev razsodilišču v Haagu, kakor je predlagal Berchtoldu Sir Edward Grey. Tako bi imeli mi 9 : 10 golovosti, da bi se vojna preprečila. Dalje potrjuje Bülow, da je Nemčija

prezgodaj napovedala vojno Rusiji v času, ko bi bilo posredovanje še zelo uspešno. To se je zgodilo v kabinetnem svetu Nemčije dne 1. avgusta. Bethmann-Hollweg je takojšnjeno napoved vojne Rusiji zahteval samo zato, da bi se morali socialni demokrati brez nadaljnatega udeležiti vojne.

Značilna inšpekacija

Trst, 12. jan. AA. General Teruzzi, šef generalnega štaba narodne milice, je včeraj pregledal razdelke obmejne milice.

Dunajska vremenska napoved. Najprej bo mraz nekaj popustil in bo postal bolj oblačno. Pozneje je prakovati višje temperature s padavinami.

lepa in nujna, lahko izstalo, če bi vlogo krščanstva podprteli na merodajnem mestu, predvsem pa pri tej ženevski komisiji, ki prosi za priloge in jih od nikoder ne dobti. Sicer se nam je povedalo, da melodija o krščanstvu ne zveni prijetno na ušesa ženevskih pristašev panevropskega pokreta. Poskus pa bi bil vendarle vreden velike zamisli. Morda bi pa vprašanje razčistil, ker bi razgalil neiskrenosti. Krščanstvu bi pa omogočil, da ne more nadaljuje svoje delo za spravo med narodi na podlagi ljubezni in pravice.

Jugoslovanska propaganda na Poljskem

Varšava, 12. jan. AA. V Varšavi so otvorili razstavo poljske slikarice ge. Stanislave Zentner-Schwarzer. V razstavi so slike z jugoslovanskima Primorja. Posebno zanimive so slike in Hercegovina in Čavtata. Poljska kritika zelo hvali razstavo, ki je nova propaganda za zbljanje z Jugoslavijo.

Previsoke takse za avtobuse

Ban dr. Marušič v Prekmurju

Naša severna obmejna pokrajina
zvesto vdana kralju in Jugoslaviji.

Murska Sobota, 12. jan. AA. Ban dr. Marušič je danes ob pol 10 prispel v Mursko Soboto, Murska Sobota, središče Prekmurja, si je ob tej prilici našla avčevano obleko. Z vseh poslopij vihrajo državne zastave. Pred kolodvorom se je zbrala, da pozdravi banu dr. Marušiča, velika množica. V četverstolpi so bili postavljeni ognješčici iz Murske Sobote in iz okoliških občin z zastavo ognješčic iz Murske Sobote.

Ko je ban dr. Marušič stopil iz voza, je ga žena zaigrala državno himno. Najprej se je g. banu predstavljal okr. načelnik dr. Lipovšek, nakar ga je pozdravil župan Benko s teme nagovorom:

>Viskokordni gospod ban!

Vsa odločitev, da občine našo občino Mursko Soboto in naše Prekmurje in da stopite v ozj stik z njegovim prebivalstvom, je v sreči naših občanov izzvala največje veselje. V temu lega občinstva van ščitnik najrad snežno in načoplejšo dobrodošlico. Živel, gospod ban!

Ban dr. Marušič se je s kratkimi besedami zahvalil za prisrčni pozdrav ter izjavil, da je z veseljem prišel v Prekmurje, česar prebivalstvo so naši najmiljši bratje in naši Benjamini.

Učenec Zorica Meinhartova je nazovorila gospoda bana z naslednjimi krtkimi govorom: >Viskokordovan resnod ban! Slovenska krajina se radije, ko stečete prvič na našo slovensko zemljo. Nihče se tega bolj ne veseli kot slovenska mladina, ki sprejema dnevno od svojih učiteljev v svoju srca čut. Hubenzi do naše ljubljene Jugoslavije in do našega kralja Aleksandra. Učenka je izročila g. banu Žepko cvetki.

Svečana seja občinskega odbora.

Počneštevilno zbrani občinski odborniki so predili g. banu, ko je stopil v seno dvorano, navdušen sprejem. Župan Benko je imel nato naslednji govor:

>Viskokordni gospod ban!

Izredno veselje nam je pripravljeno na daneski dan, ki bo spadal med pomembne dneve, ko nam je pripadla izredna čest in bila dana prilika, da pozdravimo najvišjega predstavnika naše Dravske banovine v sreči naše slovenske prekmurske pokrajine, v naši občini. V imenu našega občinstva kateri tudi v imenu občinskega zastava z menoj na celu vas svečano pozdravljam s čistim odkrivščnim slovenskim srečem.

Gospod ban! Vas prihod v Mursko Soboto bo rodil blagodejne plodove. Naša občina je kot središče Prekmurja važna postojanka našegovega gospodarskega, kulturnega in socialnega razvoja in napredku ter koraka na čelu našega kulturnega nacionalnega potreba. Posteli smo imputivno značila vsega Prekmurja. Ponesni smo na to svojo vlogo in za to ne moremo nikoli pozabiti na to svoje poslastvo.

Občina Murska Sobota ne zaostaja in ne bo nikoli pozabila svojega poslastva v jugoslovenskem pravcu. Zastorovo naše občine je veden sprejet manifest Ni. Vel. kralja, kakor je bilo tudi prednaredno, da nomeni kreševa beseda srečno rečev Jugoslovanskega vprašanja. To svoje preiziranje smo 19. avgusta 1929 o prilikli predstave desetletine občine naše Prekmurja z veliko in močno manifestom dokazali. To naše preiziranje in častenje ne izvirja samo iz naše nacionalne misli, temveč tudi iz tega, ker vidimo, kako je naše Prekmurje, posebno pa naše občina Murska Sobota v okviru naše jugoslovenske kraljevine z orijentimi kralci prednaredovali kot nikdar prej v svoji preteklosti. Zato smo vselej pripravljeni sodelovati z umom in srcem pri čiščenju velike državne jugoslovenske misli, kakor je izraženo v manifestu Ni. Vel. kralja, z dan 6. januarja 1929 in v kasnejših aktih kraljevske vlade, ki so bili kronani z močnim činom z dan 6. septembra lanskega leta. V tem dobesednem rezončenju, na tej svečani spominskni seji z naselimi odkritimi sreči vas v svoji sredini pozdravljamo kot našega voditelja, kateri našega predstavnika dravsko banovino z živo želja, da bi živilo dobro očirano s popolnim uspehom. Naj živi Ni. Vel. kralj Aleksander! L! Naj živi naš prevzeti kraljevski dom! Naj živi Jugoslavija! Živel gošč ban!

Govor g. bana.

Na pozdrav župana Benka je odgovoril ban dr. Marušič teles:

>Velečenjeni gospod župan!

Cenjeni gospodje občinski svetniki!

Dva razloga sta me dovolila do tega, da sem prišel med vas. Prvi je bila želja, da svojim potrebam in težnjama Prekmurja, naše Slovenske kraljevine, da stopim v sklad z narodom, ki ga je vodila, s kemi stolice bojila od matice, ki je bil ločen od svojih bratov z državnimi mejami in ki ima zaredi tega gotovo težkoce, ki jih je treba odstraniti, da omogočimo skupno bratsko življenje.

Na drugi strani je bila moja želja, da predvsem potem značne bratske ljubezni na same Murski Soboti kot kulturnemu in gospodarskemu središču naše Slovenske krajine, ampak vsemu Prekmurju, da poškodbam značne ljubezni in simpatije, ki so si v občini prekmurski prebivalci pridobili kot nasi najmiljši braje.

Znamo mi jè, da je bit položaj v Prekmurju tak, da moramo postaviti v Prekmurje najboljše uradnike. Ti uradniki se morajo zavedati, da imajo speciale dolžnosti, da moramo pridobiti Prekmurje ne samo v gospodarskem oziru, ampak tudi njegova srca. Ti uradniki se morajo zavedati ne samo svojih dolžnosti, ampak morajo tudi v sredu sodelovati pri povzdružju Prekmurja. Tolmačiti morajo ljubezen in simpatije, ki jo goji vsa dravsko banovina do našega Prekmurja.

Bodite prepričani, da bomo s složnim sodelovanjem dosegli velike uspehe. Meni je draga, da ste tako jasno spoznali pomen januarskega manifesta. Vidimo, da dobri v globoku domnevate posleni energičnega kralja Ni. Vel. kralja.

Prijel sem med vas, da složnim sodelovanjem dosegli velike uspehe. Meni je draga, da ste tako jasno spoznali pomen januarskega manifesta. Vidimo, da dobri v globoku domnevate posleni energičnega kralja Ni. Vel. kralja.

Prijel sem med vas, da složnim sodelujemo. Jaz sam, brez vas, ne morem ničesar napraviti. Zato zahtevamo složno in odkrivščeno sodelovanje vseh. Naše delovanje se mora ravnati v složni harmoniji. Potrebno je, da tudi vi složno sodelujete v duhu manifesta Ni. Vel. kralja in z ljubčnijo do naše velike in lepe Jugoslavije. Vi se morate danes zavestati zlasti tega, da smo svobodni ljudje in da danes ni več tujev, ki bi jim bili podložni. Ako se je nekoč delilo naše prebivalstvo v dva tabora, v hlapce in sužnje ter v gospodarski del naroda, danes lahko rečemo, da smo sedaj gospodarji na svojih svobodnih tleh. Ta duh samozavesti, duh ponosa in duhu svobode nas mora voditi pri našem dejanju, potem bomo lahko prepričani, da je bilo

Ameriški list o Slovencih

Newyork, 10. jan. Boslonski list Christian Science Monitor prinaša v seriji člankov, ki jih piše R. H. Mi o slovenskih narodih, v svoji številki od 6. decembra 1930, članek iz Ljubljane.

Od vseh jugoslovenskih skupin je najnaprednejša slovenska. To je obenem najmanjša skupina, ki živi v manj pokrajini na skrajnem severozapadnem delu Jugoslavije. Slovenija je ena najlepših dežel na svetu in njeni prebivalci niso s svojo eteknološko organizacijsko skrbnostjo samo povečani njeni privlačnosti, ampak so vsak njen del predel napravili pristop za vsakega. Ta malii del Jugoslavije je pokrit z veličastnimi planinami, obronki Alp, in z globokimi, veliki jezeri, njeni doline so okrašene z razkošno zeleno travo in ujeti grbi z gorimi zelenimi gozdovi. Vzdolj njenih rek so vrtovi in nasadi, sadovniki v vsakem solnčnem kočku zemlje in široki parki, ki se smehljajo iz mesta.

Vse to skupaj je dokaz o neumorni skrbnosti in delavnosti. Tam n'majto niti enega dela puščega in neobdelanega, niti zapuščenih živih mej. Cela Slovenija nudi opazovalcu misel o lepo urejenem parku. Tako lepo je eno njegovih malih mest: Bled, da je postal stvarno poletna prestolica Jugoslavije, kjer kraljevska rodbina, diplomati in večina državnih ministrov prebijejo julij in avgust vsakega leta. Ne samo, da so ceste v Sloveniji najboljše v Jugoslaviji in na vsem Balkanu, ampak se mnoge od njih lahko premjerajo z onimi v najnaprednejših delih Evrope.

Veliki gozdovi, ki pokrivajo znaten del dežele, so vesno varovani in poščeno upravljeni. Slovenske hivate stičjo prepogromi, malo polja, gležana s planinskih polov, napravijo vlti vrtov, cvetje krasiti poli z obeh strani in okna na vseh hišah. Mesta so čista, lepo ukovana, napočrena s solidnimi zgradbami, skromnimi na pogled. Tu ni velike bogestva, ni nepreračunljivega razšpanja, toda Slovenci so

dosegli visoko stopnjo blagostanja, lepote in sreče.

To je med tem naravna lepota in skromna sreča, ker od vseh južnih Slovanov so Sloveni najbolj skromni in najmanj eksplanzivni. Vedno so bili prisiljeni, da se borijo z osrčnimi alpskimi zemlji in da živijo pod prevlado močnejših ras, tako da so postali opremljeni v praktični, posvečajo svoje skrbi v prvi vrsti svojim domačim poslom. Poleg tega so bili resni in podvetni Nemci njihovi politični gospodarji za več nego tisoč let in so jim ostavili svoj duhovni preč.

Torej so Slovenci pozitiven, skromen in stvarilski rod, zadovoljujejo se samo z običajnimi uspehi. Ne bavijo se mnogo z absurdnimi, kozmičnimi problemi kot večina njenih slovenskih bratov, ampak se vsesransko pečajo s ciljem, kako napraviti svojo malo Slovenijo za čim lepši kraj uživanja. Hodiš hitro svoj pot: ležejo zgodaj, vstanje istočasno zgodaj, da gredo lahko v cerkev prej, nego se lotijo svojega dnevnega posla, hranijo svoje dohodke in se izogibajo avanur.

Slovenci ličijo uspehe in eden izmed potov do tega cilja je, da se združijo v poslih. Slovenci so kooperativni. Dosegli so red, da število svojih dobro urejenih in upravljenih kooperativnih društev (za trgovino) je način, predajo, kredit in druga. Večina jih je malih, samostojnih posestnikov; z malim denarjem na razpolago, toda naslanjajoč se na medsebojno zaupanje, poštovanje in marljivos, so zamenili zbrali kapital, izkušnjo in delavnost ter ustvarjajo ene meje in v svoji posli in preobraziti svoja mala posestva v dele zajožnice, ki je tako lepa kot velika, ravno tako kot imelje velikega kmetovalca.

Temejni pogoji za takšno uspešno zadružno delavnost je visoka stopnja izobrazbe, v katerem pogledu Slovenci zavzemajo prvo mesto med narodi jugozahodne Evrope. Malo jih je, ki ne znajo čitati in pisati. Vse vasi, celo one v najskrilejših količkah,

imajo šolo. V mestih so srednje šole in v glavnem meslu ljubljani univerza, narodno gledališče in opera, dečim mnogi >Narodni domovi< služijo kot kulturna središča, kjer se vršijo predavanja, znanstvena in popularna, veselice in zborovanja delavcev, obrinikov, trgovcev in drugih socialnih skupin.

Radi tega ne sme izmeniti, da v Sloveniji je bolj kot v katerikoli drugi pokrajini Jugoslavije čitajo knjige in časopise. Imajo štiri dnevnike, četudi celotno prebivalstvo pokrajine ne šteje več kot 1 milijon duš, od katerih živi večna v planinskih vasih, so nekateri časopisi dosegli več kot 30.000 naklade in stoje tako dobro, da lahko vzdržujejo znatno število dopsnikov v inozemstvu. So knjige in brošure, ki se prodajo tudi v 60.000 izvodih. Gotovi domači časopisi, ki izhajajo tedensko, se prodajo tudi v 10.000 izvodih. Večna teh publikacij je zelo solidno zasnovanih in urejevanih.

Slovenci so navadno skromni v oblačilih in svoji pojavi. Večna ženska nosi dolge lase in dolge oblike. Delajo težko, toda se izognajo nepraktičnih naporov. Ničesar ne nosijo na glavi ali rameni, temveč vse vožijo v neke vrste vozičkih. Vsako jutro strečavate v slovenskih mestih na ulicah veliko število žensk, ki potiskajo pred seboj voziček, sličen otroškim vozilom, poln predmetov, pripravljenim za tržnico. Zelo malo vidiš bosonogih ljudi, malo jih prodaja na ulici časopise, dečim je skoro nemogoče vedeti kje berača ali človeka z razigrano obliko. Tu vlada velika stopnja samospoštovanja.

V Jugoslaviji je 1 milijon Slovencev in ne posredno na oni strani meje, v Italiji, niti manj nego 400.000. Ničesar ni, kar bi delilo ti dve skupini, razen meje. Toda oni na italijanski strani se postopoma raznaročujejo.

Tam, kjer vlada vera

Strassbourg, 12. jan. AA. Po zadnjih podatkih se je francosko prebivalstvo v Alzaciji Loreni po vojni več kot podvojilo.

Kulturni boji v Litvi

Kovno, 12. jan. kk. V Litvi je klerus, oprt na krščansko demokratsko stranko, začel proti vladu strasno protestno akcijo. Radi tega je sodišče obtožilo štiri župnika in devet katoliških študentov, če da vodijo vstaško gibanje. Včeraj je bil aretran in odpravljen v koncentracijsko taborišče bivši finančni minister in voditelj krščanske demokratske stranke dr. Karvelis, razen njega pa tudi predsednik in tajnik katoliške študentovske zveze. Katoliški škofje se bodo v torek na izredni konferenci v Kovnu posvetovali o položaju.

Berlin - pristanisce

Berlin, 12. jan. AA. Po najnovejših podatkih je postal Berlin za Duisburgom največje notranje pristanišče Nemčije. Leta 1929 je začal uvoz v Berlin 25 milijonov ton, od tega odpade na plovbeno pot 10 milijonov ton. Največ so uvozili tem potom gradbenega materiala.

Nova verzija o umoru ruske carske družine

Stockholm, 12. jan. kk. Ravnatelj ugledne helsingforske korespondence >Slovenski p. esbilo Holberg< je danes pri sodišču v Helsingforsu postal pod prisego razne izjave, ki senzacionalno spopelujejo do sedaj znana dejstva o umoru ruske carske rodbine. Bival je večkrat v Jekaterinburgu v neki hiši blizu poslopja, v katerem je bila umorjena carska rodbina. Spoznal je tam več oseb, ki so bile načinjeno poučene o smrti carske rodbine, med njimi tudi Finca Svedberga, ki je umrl v ruski ujetništvu in ki je pripadal Kolčakovemu preiskovalni komisiji, katera je imela načelno zločinsko tečaj za carsko mladino. Podrobnosti so bodo določile v pravilniku, ki se bodo stavile k temu. Po izjavah Svedberga je ta komisija ugotovila, da je ruski prestolonaslednik umrl že pred umorom carske rodbine, in sicer radi razburjenja, ker je neposredno pred njenim oknom eksplodirala granata. Dalje je ta komisija na steni one sobe, v kateri sta bivala car in cašica, spoznala v zid izgraben znak klickega križa, ta nega znamenja carske rodbine. Ta znak je ravno tak, kakor ga opisuje priateljica Anasatija gospa Rathlef-Ceilmann, ki je opazila ta znak na fotografiji nekega carskega avtomobila. Dalje je slišal Holberg iz zanesljivih virov v Jekaterinburgu, da se je vsaj enim članom carske družine posrečilo ubežati morilcem.

Norveška zahteva južni tečaj

Oslo, 12. jan. AA. Predsednik norveške vlade Mohwinckel je imel v radiju predavanje. V teku tega predavanja je predsednik norveške vlade razglasil, da računa Norveška z deli južnoteknega ozemlja. Južni tečaj je odkril Norvežan Amundsen, a tudi ostala ozemlja južnega tečaja so proučevali predvsem norveški raziskovalci. Norveška ima v tem ozemlju važne gospodarske interese.

Likvidacija bivše madjarske poštnje hranilnice

Belgrad, 12. jan. AA. Ker je konvencija o likvidaciji madjarske poštnje hranilnice stopila v veljavo 1. novembra 1930, se opozarjajo vsi interesi, če niso že oddali svoje prijave, da to store pri postaji hranilnic v Belgradu. Skrajni rok za oddajo prijave je 1. februar 1931.

Prijavljenci morajo dokazati, da so na normalni dan, to je 28. februarja 1919 bili nastanjeni v Jugoslaviji in da so danes na teritoriju kraljevine Jugoslavije. Obenem morajo vlagatelji predložiti listino o državljanstvu, domovnico in dokumente o svojih prihrihjanjih vlogah.

Dr. Franc Knavs - 60letnik

Dne 10. januarja 1871 se je rodil na Hribu v Loškem potoku France Knavs, po domače Mek-tajnarjev. Ker je bil zelo nadarjen, so ga poslali v ljubljansko srednjo šolo. Po zrelostnem izpitu je vstopil v semenišče.

V letih 1886-98 je kot kapelan v Št. Petru pri Gorici pisal v »Primorski liste«, ki ga je po odhodu Msgr. Mahniča na Krk sousejeval. Večina uvodnikov je bila njegovih. Takrat je ustanovil proti socialni demokraciji list »Delavski prijatelj«, v katerem so skoraj vsi uvodniki do septembra 1888 njegovih.

Od 1. 1903 je pribičeval podpisane članke — pedagoške in dušnopastirske — v mariborskem »Voditelju«.

Po vojni je prišel dr. Knavs v Prizren, kjer je bil provirik, dokler je Presvelli hodil po skopski biskupiji, najprostranejši v Jugoslaviji. Lani je bil direktor ordinariata. Diasporo po Sandžaku in vsej vardarski oblasti je posečal izvečine on. Tako je obhodil štipsko oblast, po Sandžaku je bil trikrat, posestil je Kosovo in Karadag, t. j. skopsko Črno goro, kjer žive Laramani, krščeni Turki (doma katoličani, v javnosti muslimani). Radi njih se je dr. Knavs naučil albanski. V mlajših letih si je prisvojil več starih in modernih jezikov, zlasti romanskih.

Ob njegovi 60letnici mu kličemo vsi rojaki: Bog ga živi še mnogo let!

Proti slovenski duhovščini na Goriškem

Gorica, januarja.

Pri vseh fašističnih ..... se je misijon v Gorici vendarle srečno zaključil. Tri večere zaporedoma so fašisti prekinili slovenskega govornika v cerkvi sv. Ignacija na Travniku, a kljub temu je pater neustrašeno nadaljeval pridigo. Tretji večer so fašisti celo prekinili električni tok. Cerkev je bila nenadoma v temi. Verniki pa so kljub temu ohranili hladno kri in cerkownik je nato prisegal sveče na olтарju. Fašisti so vrgli v blagoslovjeno vodo ob vstopu v cerkev rdečo barvo in jo pomazali. Cerkev je bila vselej nabito polna, medtem ko so bile laške pridige v stolnici zelo slabo obiskane.

Sv. misijon je zaključil sam nadškof Sedej z blagoslovom. Slovesnosti so se udeležili tudi vsi bogoslove. Čudno je, da je še isti večer nastal ogenj v drvarnici goriškega semenišča, in to opolnec, ko nikde ne gre več v drvarnico. Meščani so dajo, da so podkamili ogenj fašisti. — Iz cerkve sv. Ignacija na Travniku se je nadškof podal v stolnico in zaključil italijanski misijon.

Fašisti so dva večera zaporedoma lovili po mestu dr. Ivančiča, kaplana pri sv. Ignaciju. Ko

so ga prvi večer dohiteli, so pričeli vpiti »A morte, a morte preti slavit!« (Smrt slovenskim duhovnikom!) Obstopili so ga in mu grozili z gorjetami. Naslednji večer je radi varnosti prenošil pri svojih znancih.

Popolo di Trieste je napadel stolnega vikarja č. g. Velcicha, ker je v pridihi ozigosal preganjanje nadškofa in duhovščine.

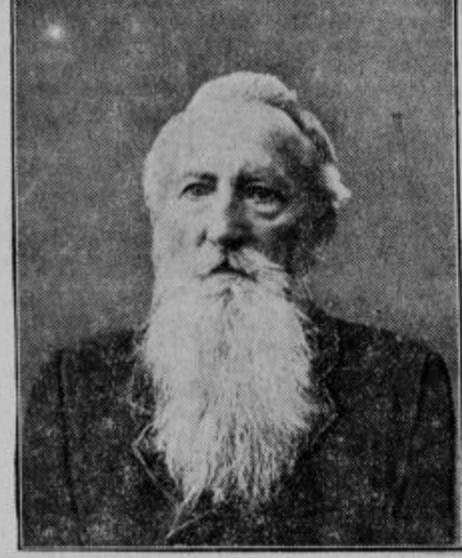
Božič na Vipavskem

Gorica, januarja.

Na sveti večer je maševel v Dobravljah oče kapucin iz Sv. Kriza. Po »ste missa est« je začel pridigati v italijanskem jeziku. Verniki so takoj zapustili cerkev. Na sveti dan je pa v Skrilih opravil službo božje oče kapucin iz Sv. Kriza. Med sv. mašo se je lotil pridigati v italijanščini. Tedaj se je zgodilo nekaj nepričakovanega. S klopi je vstal sivolas starec in pozval vernike: »Predragi! Molimo rožni venec v čast Kristusovemu rojstvu! Potegnijte je iz žepa molek in pričel moliti naprej; verniki so nenavadno glasno odgovarjali in pater je utihnil ... Ze prejšnjem leta so svelokriški kapucini hodili pridigati v okoliške fare. Pridigali so vselej slovenski Letos so hoteli uvesti Italijansčino v cerkev. Ljudstvo jim je primerno odgovorilo. Opomniti je treba, da so kapucini prisli iz Italije mesto pregnarnih slovenskih.

Tri korenine**Trije nečaki Baragovega misijonarja Lavtičarja**

Naše sliske nam kažejo tri korenine iz našega gorenjskega kota.

Prvi je Ivan Arik po domače »Vavčar«, star 86 let. To je najstarejši gospodar v Srednjem vrhu občine Kranjska gora. Stari korenjak je nečak Lovrenca Lavtičarja, Baragovega misijonarja v Ameriki.

Iz druga je Helena Arik, sestra prejšnjega. Ima že 90 let, a opravlja še vsa gospodinjska dela, čita brez očal »Domoljuba« in druge liste. Se še dobro spominja, kako je bila na novi maši prej omenjenega misijonarja Lavtičarja.

Tretji je Matevž Arik, mlajši brat prvih, star samo 82 let. Je pa vsem gorenjskem kotu znan izdelovalce cokelj, grabelj in drugih potrebščin. Vkljub svoji visoki starosti dela še vedno sam. Je pa poleg vsega tega eden najstarejših slovenskih čebelarjev.

O rojakih na Goriškem**Goriška zadružna zveza v likvidaciji**

Gorica, januarja.

Kakor znano, je nedavno vlad. komisar predlagal goriškemu sodišču likvidacijo Zadružne zveze. Sodišče je predlog sprejelo in imenovalo za likvidatorja poslanca Maranja in odvoda dr. Blessicha. Sesanek upnikov je napovedan za dan 14. januarja. Občni zbor Zveze je bil 5. t. m. Občni zbor je bil pač le formalnega značaja, ker vodijo zvezo vladni komisari že od januarja 1928 povsem samovoljno in proti sklepom občnega zborna. Poleg tega je znano, da so se vršili zadnji občni zbori v navzočnosti policije in da je bridlek plačal, kdor se je upal izpregovoriti jasno besedo. Likvidatorji ponujajo upnikom komaj 40%. Na deželo so bili odpolani agitatorji, ki nagovarjajo vlagatelje, po večini posojilnike, naj sprejmejo »predhodno poravnjanje« (preventiven konkordat) na podlagi 40%. S tem bi si komisari in vlad radi umili roke. Razen komisarja nihče ne ve, kakšno je resnično stanje zveze in koliko znača njeno imetje. Spriče tega je jasno, da bodo morali upniki sprejeti, kar jim bodo likvidatorji ponudili.

Vzpenjača z Bleda na Pokljuko

Bled, 11. jan. 1931.

Misel, ki je bila že dolgo časa predmet živahnih razprav, je dobilajasnejšo obliko na sestanku blejskih interesentov, ki se je vršil pred kratkim v gostilniški sobi hotela Union. Razpravljalo se je o gradnji vzpenjače z Bleda na Pokljuko oziroma Mirzli studentec.

Velika udeležba je jasno pokazala zanimanje za dvig tujškega prometa. Poleg župana g. Rusa, drž. ing. Bogdana Vovka, ing. Plemlja, hotelarja g. Kende in g. Molnarja se je udeležilo zborovanja še mnogo drugih blejskih interesentov. G. Tone Vovk je v svojem predavanju jasno poudarjal važnost in daleko-sežne posledice gradnje vzpenjače. Ker Bled nima ostre zime, ki bi nudila športnikom toliko snega kakor n. pr. Kranjska gora ali Bohinj, zato bi bilo uresničenje te vzpenjače vitalne važnosti, to bi bil ključ, ki bi otvoril vrata zimski sezoni.

Strokovni izvedenec ing. Herman, ki je že zgradil vzpenjačo na Rax, je izjavil na podlagi točne proučitve terena, da bi bilo najprijetnejše izhodišče, ki bi ležalo na koncu Stationa v Zaki, kjer bi bila obenem ozko spojena z vsemi sportnimi napravami, ki so na Bledu. Ing. Herman je mnenja, da bi bilo najboljše, če bi se vzpenjal nad Račitnim vrhom in Kočinco na Pokljuko. Jasno je, da že sama gospodarska stran Bleda nujno kliče po čimprejšnji realizaciji te misli. Brez dvoma so na skorajšnjem pričetku te vzpenjače interesirani vsi, ki jim je pri sremtu tujško-prometni in s tem tudi gospodarski dvig Gorenjske.

Stroški so preračunjeni od 12-16 milijonov, zato bi bil potreben točen proračun, na podlagi katerega bi občina potem zaprosila za koncesijo. Da bi to podjetje bilo plodonosno, je potrebno letno 35.000 voženj, ki bi vsaka veljala v obči smeri približno 45 Din. Samo, če pomislimo, da je bilo v letu 1925 samo 6190 tujcev in je ta dotok narastel v zadnji seziji na blizu 20.000, je popolnoma jasno, da bo frekvenca tujškega prometa vsako leto večja: kajti grade se najbolj komfortni hoteli, ki bo-

Na Dolenjskem vendarje zima

Smarjeta na Dolenjskem, 11. januarja.

Pretekli teden smo imeli spomladino vremena. Kar zadovoljni smo bili, da nam zima tako priznana. Proti koncu tedna je pa pričel naletavati droben pršec, pa kmalu je posiljal solince in sproti raztopilo v brozgo. — Davi nas je pozdravil gost snega, ki je zapadel kakih 5 cm. Ves dan padajo v redkih kosmičnih snežinke. Posledica tega nestanovitnega vremena so bolezni. Po največ ležijo otroci, bolni na influenčni in pljučnem katarju, kaj hujšega ni še do sedaj.

V petek smo je poselilo potujoče gledališče Anton Semerl, ki je s svojimi fantastičnimi atrakcijami povzročilo mnogo začudenja in smeha.

Kruh se je nekoliko porcenil. Preje so tehtale kruke po 1 Din 16 dkg, sedaj pa že 20 dkg. Čas je pač. Pšenica se tu dobri po Din 1.50 kg in tudi koruza po isti ceni. — Jajca kupujemo po 85 par komad.

Sneg po državi

Medtem, ko imamo v naših krajih zdaj lepo, suho vreme, večinoma brez snega, poročajo iz južnih krajov države o silnih plasti snega, ki so se nakopile v zadnjih dneh. Po Vojvodini je zapadlo po nekaterih krajih do 120 cm snega. Iz Sibenska v Dalmaciji poročajo, da je tamkaj padel v soboto prvi letošnji sneg. Tudi v Liki in v Gorskem okraju je snežilo več dni skupaj ter je tamkaj zapadlo mnogo snega. V soboto in nedeljo je snežilo tudi v Zagrebu.

do gostom nudili vsestransko udobnost.

Ing. Herman je poročal tudi bivšemu banu g. Sernecu o ugodnih finančnih viroh, če bi občina in zasebni interesi priskočili na pomoč, ker bi v tem slučaju banovina podprla to akcijo v iznosu 6 odstotkov.

Kako živo interesira vsakogar ta misel, je pokazala debata, v kateri so razmotrivali o finančnih viroh. Osobito so naglašali, da je za to akcijo treba zainteresirati vse gospodarske panoage, predvsem pa ministrstvo prometa enako tudi vojske in mornarice.

G. Kenda je podčrtal potrebo, da se predvsem zagotovi od strani banske uprave 6 odstotna amortizacija, dočim bi občina in ostali interesi prevzeli 2 odstotka. G. Kenda je poudaril, da je bojaznen pred nerentabilnostjo praznina in neumestna, treba se je dokopati le do finančnih virov, ti se pa dajo rešiti z vztrajnim delom, s smotrenostjo in složnim delom.

Izvoljen je bil tudi pripravljeni odbor za gradnjo vzpenjače na Poljuku.

V odboru so bili voljeni s. Vovk Anton, posestnik, g. dr. Janežič Zvonimir, zobozdrav. dr. Franc Zupan, ravnatelj Zadružne gosp. banke, g. Ivan Rus, župan, ing. Rus, šum. svetnik, g. Ivan Majer, postajenčnik, za SK Bled g. Alojzij Papler, industrijač, za SPD Radovljica g. Slavko Repe, trgovec in g. Rudolf Bratok, učitelj.

Ker bo občinska proračunska seja okrog 20 t. m., naj bi odbor pripravil vse predloge do tega časa, da se čim hitrejše uresničijo želje vseh. Končno je bila sestavljena tudi resolucija tujško-prometnih interesentov na Bledu, katero je prečital učitelj g. Bratok ter je bila soglasno sprejeta. Odboru se je dalo tudi polnomocje, da se eventualno razširi ter sprejme nove odbornike.

Z resolucijo se tujško-prometni interesi obračajo na prvo inštančno oblast, na občino, da zastavi ves svoj vpliv za čimprejšnjo izvedbo projekta vzpenjače na Pokljuko pri merodajnih faktorjih predvsem pa pri krajevni banskni upravi v Ljubljani.

Požar v Šmarjah

Smarje, 11. januarja.

V soboto zvečer nekako ob pol 18 je izbruhnil močan požar na Plešah pri Antonku. Goreti je začel kozolec, ki je zgorel z vso krmno in deskami, ki so bile gori spravljene. Vnel se je tudi hlev, pod in šupa in je vse zgorelo. Posestnik je bil zavarovan samo za 8000 Din. Ker se v naši okolici požigi nagostoma pojavljajo (navadno se začene pri kozolcih), je ljudstvo mnenja, da so ti požigi organizirani ali najeti na kake strani.

Ogenj v Semiču

Semič, 12. januarja.

Včeraj ob pol 9 zjutraj je izbruhnil v Semiču v Skalovi hiši ogenj. Komaj so ljudje opazili dim, je že bila vsa streha v plamenu. Ljudje so bili v cerkvi pri maši. Ko je udarilo plat zvona, so takoj vdrli vsi preplašeni iz cerkve. Hiša, ki je gorela, stoji blizu cerkve. Bila je že vsa v plamenih, skozi okno pa je metal čevljarski orodje in čevlj bolj ali manj potrebne popravila. Na mestu je bilo takoj domače gasilno društvo, kateremu se je hitro posrečilo ogenj lokalizirati, da se ni razširil tudi na sosednje hiše, ki stoejo v neposredni bližini. Gasilsko delo je olajšal tudi sneg, ki je kot nalašč pokril strehe v soboto.

Klub žalosti in strahu je bilo vendar le semešno gledati, kako frče čevljarski, čevlji in škorji ven v zimski mrz.

HUMANIK

45 95-145-165-195-

ČEVLJI

PO

INVENTURI

ŽELIMO

TEMELJITO IZPRAZNITI

„PETOVIA“ Ljubljana, Dunajska cesta 1a.

Predavanje Bogoslovnne akademije

Danes (torek) zvečer ob 20 predava v »Alojzijevič« msgr. dr. Aleš Ušenčnik: »Avguštin o božjem spoznaju.« Vstop prost.

IV. karitativno predavanje

v beli dvorani Uniona bo drevi ob 8. Predaval bo gosp. p. Kazimir Zakršek, O. F. M. o »Caritas v Amerikie. Upamo, da se bodo odzvali vsi, ki so doslej posečali naša predavanja in se jim pri-družili še novi. Predavatelj je nač najboljši poznavatelj ameriških socialnih prilik in karitativne od-pomoči. Vstopnine ni.

Nesreča pri sankanju

Vrhnik, 11. januarja.

Večja nesreča pri sankanju se je zgodila pretekli teden Podlipa. Nek 15 letni fant, ki je bil za sport zelo korajen, se je peljal na saneh s hriba pri cerkvi proti vasi. Zaletel se je z vso močjo v neko drevo, da mu je trebuh pretrgalo. Težko po-skodovan se je bil po povedati domaćim in je isti večer še živini pokladel. Po končanem delu se je preobokel in šel prav s težavo na domačo peč. Tu je zelel, da mu prinesejo vede, kar so mu jo tudi prinesli, v tem času se je pa onesvestil. Ko so fanti domaći pregledali, so videli, da je pretrgan v trebulu in

Kaj pravijo?

Tisti lepi latinski izrek, da se časi spremnijo in da se mi spremnjamo z njimi, ne velja vedno, zakaj morski kateri človek je vedno tisti z eno nogo v prejšnjem stoletju. Te dni je prišel v Ljubljano in — seveda je tudi že odšel —, neki tujec, torej ne bo s tem nihče prizadel. V slovenski družbi je tu mož — bil je iz Grazu — na vse pretege hvalil stare čase, ko smo bili še skupaj v eni državi z Nemeji. V nebesa je pozdrigoval staro Avstrijo in vse življenje, kakršno je bilo poprej. Spozabil se je celo tako daleč, da je trdil, kako je bilo v starri Avstriji ese duševno življenje svobodno, da je bil tisk svoboden in da sploh ni bilo nobene ценze. Mene, ki sicer nisem kak hura-patriot, vendar pa ljubim našo svobodno narodno državo, je to hvalisanje pošteno razjezilo, posebno, kar je bilo lažnino. Mož sem dejal takole: »Pravite, da v Avstriji ni bilo cenzure! Ali ne veste, koliko je trepel samo naš Prešeren za tudi avstrijske cenzure in kako mu je neumisiljen in prav tedostno cenzuriral njegove pesmi censor Pauschegg? Ali ne veste, kako so se nasi najboljši duhovi v starri Avstriji izmisljevali najbolj računane načine, da so občli neumno cenzuro? Ali veste, da je Prešeren moral nekoteno svojih satir zatajiti pred cenzuro, češ, da piše on ostrejš? Ne, lega ne veste, ker ste Nemec! Povem vam pa anekdo, ki se je resnično zgodila ob pričetku srednjavejne, torej pred koncem 16. leti v Pragi. Tedaj so bili cenzorji prav števjkovske neumne. Dunaj je tedaj prepovedal, da niti en časopis ne sme pisati o gibanju armade. Patriotični avstrijski časopis »Prager Tagblatt« je tedaj v uvodniku proslavljal znagnovit pohod avstrijske armade, in je zapisał takole: Naša hrabra armada se s nacudjenjem premika naprej in koraku proti sovražniku! Vidite, tate stavek je cenzor Števjk zaplenil, ker je celjala prepoved o premikanju armade!«

Slovenci, ki so bili v družbi, so bili sprejeti in se niso upali oporekati držemu Nemcu. Ko sem pa poredal anekdo, so se priceli smejati in so citirali omenjeni latinski izrek. Da, časi se res spremnijo in mi se spremnjamo z njimi; vsa avstrijska neumnost je hrala Bogu že davno pokopana. Le čuditi se je treba, če se kdo dobi, ki se upa hvaliti stare čase, pa naj bo to Slovenc ali Nemec. Takemu je treba z odločno besedo takoj zapeti prednara usta!

Postaja Brežice povečana

Brežice, 9. januarja.

Takojo po vojni, ko je postala proga Zidani most — Zagreb — Belgrad glavna prometna proga v naši državi, se je pojavila potreba preurediti morski katero postajo med Zidanim mostom in Zagrebom, predvsem Brežice. Tukajenja postaja jezik nekako v sredini med Zidanim mostom in Zagrebom, je po vojni postala važno križišče vseh vlagov, posebno, ker tu postajajo vsi vlaki, delčia so na drugih postajah brzovlaki kakor tudi tovorni ne ustavljajo. Postaja Brežice, katera je bila zgrajena za predvojni promet, je postala vseled večno večje promet na tej progi, saj gre tu skozi dnevno do 50 vlakov, premažna. Glavni trije tiri so bili namreč prekratki, tako da se vlak, ki je imel nad 50 vozov, že ni mogel pravilno umakniti in ga je bilo treba vedno deliti na stranska tira, kar je bilo povod za večje in manjše zamude vlakov, razen tega pa tudi veliko nepotrebnega dela in veliko več pažljivosti, da se ne bi pri tem zgodila kakšna nestrečna.

Vse to je uvidela železniška uprava in sklenila, da se mora postaja povečati, da bo odgovarjala sedanjemu prometu, in sicer proti postaji Videm-Krško, ker proti Dobovi ali mogoče. Z deli so priceli že pred dvema letoma, vendar se je radi pomankanja kreditov delo zavleklo do meseca decembra lanskega leta, preden je bilo dovršeno. Pred dnevi si je komisija ogledala povečanje postaje in jo izrečila promet, tako da se sedanji vršni promet že po novih podaljšanih tira. Podaljšani so vse trije glavni tiri, kateri služijo za izogibanje vlakov, kakor tudi stranska tira. Na prvem tiru je tudi prenešen kanat za čiščenje lokomotiv. S to preuređitvijo je bila postaja podaljšana za približno 200 m in je s tem rešena aktualna zadeva brežiške postaje, katera je bila nujno potrebna po vojni.

Radi podaljšanja postaje je bilo treba tudi preložiti cesto Brežice — Videm-Krško — Zidani most, in sicer za 100 m višje od sedanjega prehoda čez progo.

Pošten cigan

Novo mesto, 11. decembra.

Pred nekaj dnevi je prišel v kandijsko bolnišnico cigan Brajdčič, ves razrezan po hrbtni ter povezan z ženskimi glavnimi rutami. Zdravnik mu je rane zašil, ga dobro povezel in spravili so ga v posteljo. Brajdčič pa živel ene v bolnišnici ni ugaralo in kmalu je začel tožiti, da mu je dolgčas, da ne bo več v bolnišnici in da mora iti domov v hosto.

Bolniki so se mu smeiali in nobenemu ni prislo na misel, da bi jo Brajdčič v resnicu odkril. Petno noč je pa vendarle izginil. Vse iskanje je bilo zmanj. Odšel je v bolniški obleki ter zavit v koc.

Drugo jutro pa so našli na stopnicah pred vratimi bolnišnice svezeni, v katerem je bil koc in vsi abolski obleki, v kateri je Brajdčič prešel o noč pobegnil. Ker so menili, da je obleka toliko kot izgubljena, so se nemalo začudili nad toliko poštenostjo ciganovo.

Osebne vesti

Poroča. Včeraj popoldne se je poročil g. Jože Ovsenek, profesor na realki v Ljubljani z gno. Josipino Zumer, učiteljico v Križu pri Tržiču. Novo zvezo je blagoslovil prevz. g. knežoškof dr. Gregorij Rožman v skofiji kapelici. Vrlima novoporočenca želimo iz vsega srca božjega blagoslova in sreča. Bog ju živi!

Poročila sta se v nedeljo v Kamniški Bistrici g. dr. Lože Čampa in gna. Slava Salminc.

Iz vojaške službe. Po službeni potrebi so odrejeni na službo v zavod Obilječev poh. poročnik Dragan Bežić; za poveljnika 2. čete obmejne trupe poh. kapetan II. razr. Milko Časar; za vršilca dolžnosti poveljnika 12. čete 21. pespola poh. poročnik Peter Folje; na službo v inž. tehnični zavod poh. poročnik Rajko Vertovšek; za vodnika 46. čete obmejne trupe poh. podporočnik Stanislav Pišljar; za vodnika 2. divizionja 10. topa, polka topn. podporočnik Albin Cizelj; za vodnika 16. topn. polka topn. podporočnik Stanislav Čeh; za vodnika 1. divizionja 23. topn. polka topn. podporočnik Josip Čado; za vodnika 3. div. 23. topn. polka topn. podporočnik Ivan Ermenc; za vodnika 2. div. 30. topn. polka topn. podporočnik Josip Malič; za vodnika 2. div. topn. polka IV. arm. oblasti topn. podporočnik Vladimir Ostrovski; za vodnika pirotehničnega bat-

ljona topn. podporočnik Štefan Komarički; za vodnika zemskoga vozarskega eskadrona topn. podporočnik Jožef Bajuk; za vršilca dolžnosti knjigovodje in inž. tehnične držne div. oblasti voj. pisar IV. razr. Ivan Matvič; na službo inž. tehnični oddelki poveljstva mornarice inž. kap. II. razr. Milan Špirer; na službo v 3. hidroplanskem poveljstvu za vršilca dolžnosti 1. častnika poročnik bojnega broda I razr. Miroslav Gogala; na službo v pomorsko zračnoplovno šolo poročnik korvete Dragotin Šče; na službo v brodarsko podčastniško šolo san. poročnik dr. Josip Lipa; za upravitelja poligona odsek za orodje in municio pomorskega arzenala strokovni poročnik Josip Klobučar; na službo na kr. brod »Dalmacija« poročnik korvete B. Židar Magdič; na službo na kr. brod »Hvar« kap. korvete Bogeslav Erni; na službo na kr. podmornicu »Smeli« za vršilca dolžnosti 1. časnika poročnik bojnega broda 2. razr. Andrej Vrkljan; na službo na kr. podmornicu »Osvezje« za vršilca dolžnosti 1. častnika poročnik bojnega broda 2. razr. Hinko Drakšler; na službo na kr. brod »Siline« poročnik korvete Ivan Ostere in za poveljnika oddelka v 36. pespolu poh. poročnik Zvonimir Han.

Koledar

Torek, 13. januarja: Veronika Mil., devica; Hilarij, cerkveni ucenik.

Novi grobovi

+ Kapelan Adolf Gril. V Cirkovcah je umrl v nedeljo ob pol osmih kap'an Adolf Gril. Blagiter za vse dobro načuden pokonik je bil rojen leta 1878 v Št. Ljubu pri Velenju; po dovoljenih strednješolskih studijah je vstopil v mariborsko bošolskev ter je bil posvečen v mašnika dne 25. julija 1905. Rakni je bil vzoren duhovnik in nemenit človek ter je vžival sloves izbornega kateheteta. Casten mu spominj (Dan p. g. rebra nam ni bil sporočen, zato nismo mogli obaviti.)

+ V Ljubljani je včeraj ponofne omrila Marija Pegan v starosti 79 let. Pogreb bo 14. t. m. ob pol 4. popoldne iz zavetnišča sv. Jožefa na Vidovdanski cesti. Pokojnica je bila mati odvetnika g. dr. Vi. Pegana. Užaloščenima snovoma in robljanim izrekom iskreno sožalje! Pokojnica naj počiva v Bogu!

N. p. v. m.!

★ Pri poapnenju arterij možen in sreca se z dnevnim uporabo male inočine naravne »Franz-Josef« grenčice doseže odvajanje brez večjega napora. Znameniti učitelji klinik za notranje zdravljenje so dosegli s »Franz-Josef« vodo najboljše uspehe za rišenje črev celo pri polstransko ohromelih bolnikih. »Franz-Josef« grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Mala kronika

★ Ne v Holandijo! Vedno in vedno prihajajo jugoslovanski delavci iz dorovine, Nemčije, Belgije in dr. v Holandijo. Nujno spozarjam, da vsled naraščajoče krize absolutno nobenega delavca, niti pri rudarskih niti izven njih ne sprejme na novo v delo; policija ima celo nalog, da na novo došle brezposelne odpravi čez meje!

★ Davčna uprava v Mariboru opozarja vse samce, vdvorce in loženice, ki so lastniki ali so lastniki zgradb ali zemljišč v mestu Maribor ali v tržnih Sv. Lenart v Slov. gor. Sv. Lovrenc na Počehu in Sv. Trojica v Slov. gor., da morajo najkasneje do 10. februarja 1931 davčni upravi predložiti za obdobje z davkom na samec p. t. t. v. p. t. datke na predpisanim obrazcu, ki se dobi pri davčni upravi v Mariboru ali pri tržkih župnij. Pridobitni in davku na realne zavezane osebe pričetijo te podatke na prijavad za pridobinino oziroma rentinino.

★ Pomladni pozdrav z Davč. Dne 9. januarja 1931 sta linjanča organa Snoj Ivan in Cirški Josip našla v obmejni patrulji službi na Davči nad Skočjo leoko 1000 m nad morsko višino trobentice, katera sta poslala našemu uredniku, ki se jima za nje lepo zahvaljuje!

★ Nezgoda pri delu. Iz Motnikova; Iz Zajazovnikova pri Motniku poročajo, da se je dne 8. jan. pripetila nezgoda pri zgradbi električnega daljnovidja Velenje-Crnivec. Pri sekjanju dreva ob proggi je padlo deblo na nogo delavca Kogovška, doma iz Lukovice in mu je zlomilo. Delovodja je takoj vse potrebno odredil, da je bil poslan najprej k zdravniku na Vrancu, in nato v bolnišnico v Celje.

★ Izrezbane srečte eklektike. Doma službeni 1. debitki za 700 Din 15.015; 2. debitki po 3000 Din 14.804, 3884 (in ne 13.884, kar je tiskarski skrat zagrešil v »Slov. listu«), 1. debitki za 2000 Din 15.637; 2. debitki po 1'000 Din 15.33, 3675; 2. debitki po 300 Din 5395, 14.631; 2. debitki po 200 Din 6870, 11.831, 15. d. b. t. v. po 100 Din 163, 794, 1947, 2081, 2429, 2434, 3101, 3729, 6708, 11.564, 11.808, 13.950, 18.087, 18.256, 19.055. — (Sledi jutri.)

★ Vajenska skušnja Zadruge rok. in sor. obrov v Kranju bo 22. jan. 1931 v prostorih osnovne šole v Kranju. Prijaviti se je najprej do 16. t. m. v zadrževalni pisarni. Odbor.

Mihail Osogrin:

Lastovke so odletele

Skupina lastovk je ne prav visoko pod nebom letela in Rusije v Srednjo Afriko, da bo oni prezimila, potakala, da pojenja mrz in se spet povrnila. Domovina lastovk je bila Rusija, in to deželo so najbolj ljubile. Na ruskih njivah, pod ruskih oknih je bilo vse najboljše: hrana, sreča, ljubezen. V tujih deželah je bil samo pečete. Vendar je bilo pezini v domovini premalo solneča; srečice lastovke bi se moglo spremeniti v kepicu ledu. Poletno solnce Srednje Afrike pa je bila preveč zgoča; lastovka bi utegnila zgoreti ob božančju solnca. Pa bili so še drugi vzroki, ki so radij romale beloprsne ptice v Afriki; a teh vzrokov človek ne more razumeti, celo stari profesor, ki je bil ornitolog-ptičjeljovec, jih ni razumel, čeprav je nad njegovim oknom v Moskvi ostalo ilovljeno lastovičje gnezdo.

In z višino so videle spoloma lastovke tole:

Na zeleni podlagi — nitke rek in hladne jerske loke. Mesta in mestočka so kupčki gramoza v krog njih bolj redki gozdovi, bolj pličo zelenje polja, kakor bl. se priroda izogiba njih dinu in umaznosti, kakor ne bi bila rada bližu njih.

Ko so se lastovke spustile niže, so zagledale še mirnega kinetiča za mirnim konjičem in za obema brazdo razorne zemlje.

Se so videle maglo vožnjo vlaka na dveh zelenih nitkah in tek avtomobilu na sivi, ravni cesti;

SLOVENEC, dne 13. januarja 1931.

Pri nas in tudi v inozemstvu najbolj razširjena že 50 let priznana

Kremna za čevlje

★ Loterija Jugoslov. društva za čuvanje narodnega zdravja. Najvišji začetnik tega društva je Nj. Vel. kralj. in loteriji dobitek se ima uporabiti za sanacijo vseh. Zato oblastna se akcijo vsakomur toplo priporoča.

★ Podpornemu društvu za gluhenemo mladino so darovali: ravnatelj Matej Hubad 100 Din v počasenje spomina pokojne Ivane Mahkotove; gospa Dragotina Uškarjeva in Ferdo Juvanec, sol. ravnatelj v p. 200 Din na mestu vence na krsto svakine Ivanke Juvančeve. Plemenitni darovalcem iskrena hvala!

★ Dvigalo v zagrebški stolnici. Menda bo zagrebška stolnica prva v državi, ki bo dobila lastno dvigalo. Za to dvigalo, ki bo na moderne, kakršno je menda montirano tudi v Vatikanu, so se odločili zato, ker je med meščani, pa tudi med lužci, ki prihajajo v Zagreb, vedno več zanimali za gledanje v stolpov zagrebške stolnice. Dvigalo bo lahko hkrat vlekle v vrh zvonika 10 oseb. Upo, da bo dvigalo že prihodnji mesec sposobno za promet. Z dvigalom se bo mogoče dvigniti 70—80 metrov visoko v zvonik.

★ Šim ubil svojo meter. Blizu Požega je zadnji ubil svojo mater 23-lečni kmetski fant Josip Varžak. Po zlčanju je mater zakopal bližu hiše. Mati je bila starca 53 let ter je prebivala v hiši sama s sinom. Večkrat sta se prepirala. Sin je na polici, kamor se je sam pri avil, povedal, da je ga listi večji mati napadla z nožem, on pa se je potem branil s sekiro. Udarij je po glavi ter je bila takoj mriva.

★ Književne novosti zadnjih dni: Ing. agr. Ivo Zobec, Kmetijska kemija, vez. 45 Din, v platno 52 Din; dr. Angela Piskernik, Utrenji nemški jezik, I. del., vez. 44 Din; dr. Janko Kotnik, Francoski glagol, 10 Din; Cankar Ivan izbrani spisi, XI. zv., 68 Din, vez. v polplatno 80 Din, celo platno 86 Din, usnje 110 Din; Iwan Pregelj izbrani spisi, 5. zv., Magister Anton, 45 Din, celo platno 60 Din; Timmermans, Zupnik iz cestotega vinograda, 35 Din, vez. 45 Din; Mauriac, Gobave je poljubila, 30 Din, vez. 40 Din; Svensson, Prigode male Nomija, vez. 40 Din; Hugo, Leto strahote 1793, 28 Din, vez. 40 Din; Goriska Matice; Kolečar 1931,

Ljubljana

Ciganček ukradel sani

Na Rožniku in na Golovcu je sedaj veselo. Otroci in tudi stareši se smučajo, sančajo, se smejejo in zabavajo. Ta veseli živžav je sledil od daleč mahe črnolas in čnook deček, običen v cape. Tudi on bi se rad sankal, ali kdo naj nemu, cigančku posodi sani, kje na jih dobi. On pa si je tako vrčoče željal sankati se in gledal bi dal vse, kar ima, za eno same sani. Ta vrča žela po sankanju ga ni zapustila. Te dni je zopet ves razmišljen korakal po Hrastekova vasi in še po cesti sanjal o saneh. Pred neko več v Hrastekova vasi se je ustavljal pogledal: v veži so bile krásne sani, lepe, kakor si jih niti kralji ne morejo lepih pivočit, vsem ciganček je bitno skočil takšo. V veži ni bilo nikogar in ciganček je bitno skočil in odnesel te sani. Ali lastnica s tem ni bila zadovoljna in je latvino prijavila policiji. Ta bo sedaj cigančka prijala in n-egove sreče s sankami bo kmalu konec.

O kurjem britoku

Ljubljana, 12. decembra.

Na policijo hodijo še vedno ovadbe zaradi latvin kur. Te latvine je, kakor znano, vršil kar poklicno neki Drvarč iz mes na gramofone jame na Vodovodni cesti, ki je bil aretiran, kakor smo poročali. Tako je neka gospa z Vodovodne ceste sedaj prijavila, da ji je pred mesecem dni nekdo ukradel eno kokoš in enega žajca. Kožo od zača je gospa potem našla v grazeni jami in jo spoznala. Kakor vse kaže, je Drvarč ukradel napravno več kokoši in žajcev, kakor se je spoteval mislio, zakaj magični posestniki in lastniki kurnikov teh latvin niti prijavili niso, ker so mislili, da je stvar tako in tako brezuspšna.

Ka bo danes?

Drama: Zaprtia.

Opera: »Nina, nana, punčka moja«, mladinska opera predstava in »Figurina«, balet Premera. Izven.

Urion, bela dvorana: Predavanje karitativne zvezde. Predava p. Kazimir Zakšajšek o tem: »Caritas v Ameriki. Ob 8 zvečer.

Salezijanski mladinski dom: Prosvetni večer. G. Tone Krošl bo predaval o Parizu. Ob 8 zvečer.

Nočno službo imajo lekarne: Mr. Bahovec, Kongresni trg 12; mr. Ustar, Sv. Petra c. 78 in mr. Hočevar, Celovška c. 34, Šiška.

Šentpetersko presvetno društvo v Ljubljani priredil torček ob 8 zvečer v prostorih Prospective Elmsko predavanje o Švici. Predava gospod profesor Janko Mlakar.

Orkestralno društvo Glasbene Matice.

Voda se vrši danes ob 8 zvečer. — Odbor

Treznostno predavanje v Unionu. Kakor je že poročal »Slovenski list« je priredil profesor Pavlič dobro obiskano predavanje v unionski malo dvorani. Zastopani so bili vsi stanovi, zlasti

Šentpetersko presvetno društvo v Ljubljani priredil torček ob 8 zvečer v prostorih Prospective Elmsko predavanje o Švici. Predava gospod profesor Janko Mlakar.

Orkestralno društvo Glasbene Matice.

Voda se vrši danes ob 8 zvečer. — Odbor

Treznostno predavanje v Unionu. Kakor je že poročal »Slovenski list« je priredil profesor Pavlič dobro obiskano predavanje v unionski malo dvorani. Zastopani so bili vsi stanovi, zlasti

Šentpetersko presvetno društvo v Ljubljani priredil torček ob 8 zvečer v prostorih Prospective Elmsko predavanje o Švici. Predava gospod profesor Janko Mlakar.

Orkestralno društvo Glasbene Matice.

Voda se vrši danes ob 8 zvečer. — Odbor

Treznostno predavanje v Unionu. Kakor je že poročal »Slovenski list« je priredil profesor Pavlič dobro obiskano predavanje v unionski malo dvorani. Zastopani so bili vsi stanovi, zlasti

Šentpetersko presvetno društvo v Ljubljani priredil torček ob 8 zvečer v prostorih Prospective Elmsko predavanje o Švici. Predava gospod profesor Janko Mlakar.

Orkestralno društvo Glasbene Matice.

Voda se vrši danes ob 8 zvečer. — Odbor

Treznostno predavanje v Unionu. Kakor je že poročal »Slovenski list« je priredil profesor Pavlič dobro obiskano predavanje v unionski malo dvorani. Zastopani so bili vsi stanovi, zlasti

Šentpetersko presvetno društvo v Ljubljani priredil torček ob 8 zvečer v prostorih Prospective Elmsko predavanje o Švici. Predava gospod profesor Janko Mlakar.

Orkestralno društvo Glasbene Matice.

Voda se vrši danes ob 8 zvečer. — Odbor

Treznostno predavanje v Unionu. Kakor je že poročal »Slovenski list« je priredil profesor Pavlič dobro obiskano predavanje v unionski malo dvorani. Zastopani so bili vsi stanovi, zlasti

Šentpetersko presvetno društvo v Ljubljani priredil torček ob 8 zvečer v prostorih Prospective Elmsko predavanje o Švici. Predava gospod profesor Janko Mlakar.

Orkestralno društvo Glasbene Matice.

Voda se vrši danes ob 8 zvečer. — Odbor

Treznostno predavanje v Unionu. Kakor je že poročal »Slovenski list« je priredil profesor Pavlič dobro obiskano predavanje v unionski malo dvorani. Zastopani so bili vsi stanovi, zlasti

Šentpetersko presvetno društvo v Ljubljani priredil torček ob 8 zvečer v prostorih Prospective Elmsko predavanje o Švici. Predava gospod profesor Janko Mlakar.

Orkestralno društvo Glasbene Matice.

Voda se vrši danes ob 8 zvečer. — Odbor

Treznostno predavanje v Unionu. Kakor je že poročal »Slovenski list« je priredil profesor Pavlič dobro obiskano predavanje v unionski malo dvorani. Zastopani so bili vsi stanovi, zlasti

Šentpetersko presvetno društvo v Ljubljani priredil torček ob 8 zvečer v prostorih Prospective Elmsko predavanje o Švici. Predava gospod profesor Janko Mlakar.

Orkestralno društvo Glasbene Matice.

Voda se vrši danes ob 8 zvečer. — Odbor

Treznostno predavanje v Unionu. Kakor je že poročal »Slovenski list« je priredil profesor Pavlič dobro obiskano predavanje v unionski malo dvorani. Zastopani so bili vsi stanovi, zlasti

Šentpetersko presvetno društvo v Ljubljani priredil torček ob 8 zvečer v prostorih Prospective Elmsko predavanje o Švici. Predava gospod profesor Janko Mlakar.

Orkestralno društvo Glasbene Matice.

Voda se vrši danes ob 8 zvečer. — Odbor

Treznostno predavanje v Unionu. Kakor je že poročal »Slovenski list« je priredil profesor Pavlič dobro obiskano predavanje v unionski malo dvorani. Zastopani so bili vsi stanovi, zlasti

Šentpetersko presvetno društvo v Ljubljani priredil torček ob 8 zvečer v prostorih Prospective Elmsko predavanje o Švici. Predava gospod profesor Janko Mlakar.

Orkestralno društvo Glasbene Matice.

Voda se vrši danes ob 8 zvečer. — Odbor

Treznostno predavanje v Unionu. Kakor je že poročal »Slovenski list« je priredil profesor Pavlič dobro obiskano predavanje v unionski malo dvorani. Zastopani so bili vsi stanovi, zlasti

Šentpetersko presvetno društvo v Ljubljani priredil torček ob 8 zvečer v prostorih Prospective Elmsko predavanje o Švici. Predava gospod profesor Janko Mlakar.

Orkestralno društvo Glasbene Matice.

Voda se vrši danes ob 8 zvečer. — Odbor

Treznostno predavanje v Unionu. Kakor je že poročal »Slovenski list« je priredil profesor Pavlič dobro obiskano predavanje v unionski malo dvorani. Zastopani so bili vsi stanovi, zlasti

Šentpetersko presvetno društvo v Ljubljani priredil torček ob 8 zvečer v prostorih Prospective Elmsko predavanje o Švici. Predava gospod profesor Janko Mlakar.

Orkestralno društvo Glasbene Matice.

Voda se vrši danes ob 8 zvečer. — Odbor

Treznostno predavanje v Unionu. Kakor je že poročal »Slovenski list« je priredil profesor Pavlič dobro obiskano predavanje v unionski malo dvorani. Zastopani so bili vsi stanovi, zlasti

Šentpetersko presvetno društvo v Ljubljani priredil torček ob 8 zvečer v prostorih Prospective Elmsko predavanje o Švici. Predava gospod profesor Janko Mlakar.

Orkestralno društvo Glasbene Matice.

Voda se vrši danes ob 8 zvečer. — Odbor

Treznostno predavanje v Unionu. Kakor je že poročal »Slovenski list« je priredil profesor Pavlič dobro obiskano predavanje v unionski malo dvorani. Zastopani so bili vsi stanovi, zlasti

Šentpetersko presvetno društvo v Ljubljani priredil torček ob 8 zvečer v prostorih Prospective Elmsko predavanje o Švici. Predava gospod profesor Janko Mlakar.

Orkestralno društvo Glasbene Matice.

Voda se vrši danes ob 8 zvečer. — Odbor

Treznostno predavanje v Unionu. Kakor je že poročal »Slovenski list« je priredil profesor Pavlič dobro obiskano predavanje v unionski malo dvorani. Zastopani so bili vsi stanovi, zlasti

Šentpetersko presvetno društvo v Ljubljani priredil torček ob 8 zvečer v prostorih Prospective Elmsko predavanje o Švici. Predava gospod profesor Janko Mlakar.

Orkestralno društvo Glasbene Matice.

Voda se vrši danes ob 8 zvečer. — Odbor

Treznostno predavanje v Unionu. Kakor je že poročal »Slovenski list« je priredil profesor Pavlič dobro obiskano predavanje v unionski malo dvorani. Zastopani so bili vsi stanovi, zlasti

Šentpetersko presvetno društvo v Ljubljani priredil torček ob 8 zvečer v prostorih Prospective Elmsko predavanje o Švici. Predava gospod profesor Janko Mlakar.

Orkestralno društvo Glasbene Matice.

Voda se vrši danes ob 8 zvečer. — Odbor

Treznostno predavanje v Unionu. Kakor je že poročal »Slovenski list« je priredil profesor Pavlič dobro obiskano predavanje v unionski malo dvorani. Zastopani so bili vsi stanovi, zlasti

Šentpetersko presvetno društvo v Ljubljani priredil torček ob 8 zvečer v prostorih Prospective Elmsko predavanje o Švici. Predava gospod profesor Janko Mlakar.

Orkestralno društvo Glasbene Matice.

Voda se vrši danes ob 8 zvečer. — Odbor

Treznostno predavanje v Unionu. Kakor je že poročal »Slovenski list« je priredil profesor Pavlič dobro obiskano predavanje v unionski malo dvorani. Zastopani so bili vsi stanovi, zlasti

Šentpetersko presvetno društvo v Ljubljani priredil torček ob 8 zvečer v prostorih Prospective Elmsko predavanje o Švici. Predava gospod profesor Janko Mlakar.

Orkestralno društvo Glasbene Matice.

Voda se vrši danes ob 8 zvečer. — Odbor

Treznostno predavanje v Unionu. Kakor je že poročal »Slovenski list« je priredil profesor Pavlič dobro obiskano predavanje v unionski malo dvorani. Zastopani so bili vsi stanovi, zlasti

Šentpetersko presvetno društvo v Ljubljani priredil torček ob 8 zvečer v prostorih Prospective Elmsko predavanje o Švici. Predava gospod profesor Janko Mlakar.

Orkestralno društvo Glasbene Matice.

Voda se vrši danes ob 8 zvečer. — Odbor

Treznostno predavanje v Unionu. Kakor je že poročal »Slovenski list« je priredil profesor Pavlič dobro obiskano predavanje v unionski malo dvorani. Zastopani so bili vsi stanovi, zlasti

Šentpetersko presvetno društvo v Ljubljani priredil torček ob 8 zvečer v prostorih Prospective Elmsko predavanje o Švici. Predava gospod profesor Janko Mlakar.

Orkestralno društvo Glasbene Matice.

Voda se vrši danes ob 8 zvečer. — Odbor

Treznostno predavanje v Unionu. Kakor je že poročal »Slovenski list« je priredil profesor Pavlič dobro obiskano predavanje v unionski malo dvorani. Zastopani so bili vsi stanovi, zlasti

Šentpetersko presvetno društvo v Ljubljani priredil torček ob 8 zvečer v prostorih Prospective Elmsko predavanje o Švici. Predava gospod profesor Janko Mlakar.

Orkestralno društvo Glasbene Matice.

Voda se vrši danes ob 8 zvečer. — Odbor

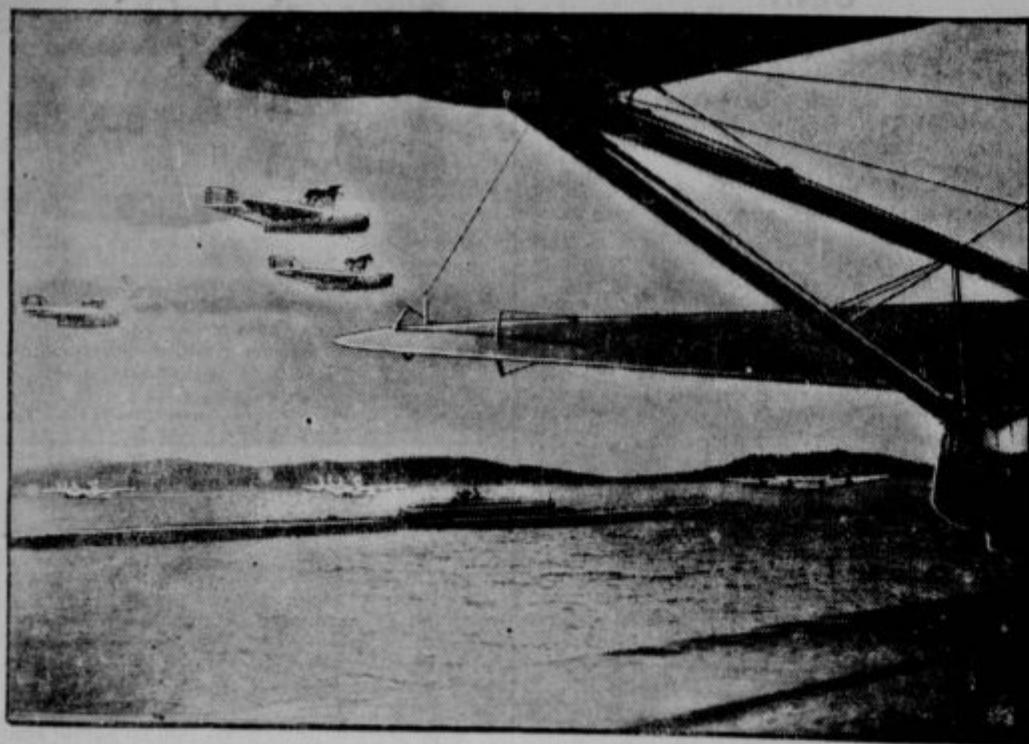
Treznostno predavanje v Unionu. Kakor je že poročal »Slovenski list« je priredil profesor Pavlič dobro obiskano predavanje v unionski malo dvorani. Zastopani so bili vsi stanovi, zlasti

Šentpetersko presvetno društvo v Ljubljani priredil torček ob 8 zvečer v prostorih Prospective Elmsko predavanje o Švici. Predava gospod profesor Janko Mlakar.

Orkestralno društvo Glasbene Matice.

Voda se vrši danes ob 8 zvečer. — Odbor

Treznostno predavanje v Unionu. Kakor je že

Ob startu 14 italijanskih letal v Braziliju.

Prekletstvo črnega plemena

Ameriški listi so objavili brez vladnega dovoljenja kako rezko noto državnega zurnalista tajnika Stearnsona na republiko Liberijo. Ta državica je nastala začetkom zadnje polovice minulega stoletja v zapadno afriški Gorenji Gvineji s sodelovanjem Zedinjenih držav, ki so tod naselile odpuščene črne sužnje. A priseljenci so zaslužnili domače črno prebivalstvo, in so zavladale v republiki tako obupne razmere, da je imenovala pred letom dni Zveza narodov s sodelovanjem Zedinjenih držav poseben odbor za raziskavanje teh razmer. Odbor je zdaj dovršil svojo nalogo in nedvomno ugotovil, da obstoji v Liberiji

razmerah le približno 10.000 ljudi v obalnih naselbinah.

Črni poglavarji iz notranosti so izpodali, da so jim vzeli njihove otroke, ako so jih skušali spraviti v vladne šole, ker so se trgovci s sužnji in njihovi vladni zaščitniki bali, da ne bi tako prišla prosveta med ljudstvo. Vaščani so morali večji del leta delati na javnih cestah, zasebnih in državnih posetivih in jim ni preostalo toliko prostega časa, da bi tudi zase obdelali le majhen kosec zemlje. Živeli so kakor sestrada na vprežna živila, vedno izpostavljeni biču in drugim krutostim zlohotnih nadzornikov. Ubogi suženj se ni smel ganiti iz določenega kraja, da ne bi se skušal kje pritožiti.

Poročilo priporoča cel program za polno preosnovno liberijske državne uprave in šolstva, vzpostavo avtoritev poglavarjev nad rodovi, odstranitev dosedanjih okrajnih komisarjev in pospeševanje doseljevanja ameriških črncev.

Cele strani poročila polnijo izpovedbe o skrajni brezvestnosti, grozovitem ravnjanju in nečloveškem izkorisčanju črncev po pooblaščencih raznih evropskih kapitalističnih družb.

Značilne so tudi cene za odkup iz ženjinstva. Cene za ženske so višje nego za moške in so od 1. 1920 stalno naraščale. Do tega leta je znašala cena za odkup ženske štiri funte šterlingov, sedaj znaša pa že šest funtov. Moški se more slej ko prej odkupiti za tri funte.

Liberijska vlada se opravičuje s tem, češ, da je v drugih državah, ki so tudi članice DN, se mnogo hujše...

Svetovno premoženje

Novoletno poročilo francoskega Osrednjega borznega odbora ceni skupno premoženje vseh evropskih držav na 10.000 milijard frankov (1 frank velja 2.24 Din), dočim znaša premoženje Zedinjenih držav samih do 10.500 milijard, torej za 500 milijard več! V Evropi je najbolj bogata Anglija z 2250 milijardami premoženja. Francija z 1500 milijard je na drugem mestu. Vsa-kolejni dohodki vseh evropskih držav znašajo 1600 milijard frankov in dohodki Zedinjenih držav — 1800 milijard, torej zopet za 200 milijard več. Vendar pa vzbujajo največ občudovanja podatki o izrednem gospodarskem napredku ameriške Unije tekom zadnjih let. Pred svetovno vojno so znašali njeni letni dohodki povprečno po 900 milijard. Ce so zdaj narasli na 1800 milijonov, pomeni to, da so se tekom 15 let podvigli. Ta v svetovni zgodovini brezprimeren razvoj pojasnjuje istočasno sedanje težkoče Zedinjenih držav. Posledice občuti ves svet, in bo Evropa prestala svojo gospodarsko krizo šele potem, ko bo premagala sedanje nizke cene Amerike.

Dunbar Burges King, predsednik republike Liberije, ki je zaradi stroge note Združenih držav, tiče se trgovine s sužnji, te dni odstopi.

suženjstvo oz. prisilno delo kot steber vsega gospodarstva. V svoji noti se sklicuje državni tajnik na to poročilo in Liberiji preti, da ji bo nadaljevanje sedanjega socialnega stanja vzel mednarodni ugled ter prijateljstvo Zedinjenih držav. Kakor rečeno, bi morala odditi nota v Liberijo, a poročevalci so jo objavili, preden se je to zgodilo. V Washingtonu ne misli nihče, da bo imel ta dogodek za posledico prekinjenje diplomatskih stikov s črno republiko. Najbrž bo sedanja liberijska vlada podala ostavko.

* * *

Poročilo, ki ga je odbor podal Društvu narodov, ugotavlja naslednje podrobnosti: Podpredsednik republike, po imenu Yaney, in drugi visoki državni uradniki so v svojo lastno korist prav do lani vodili pravo, skrajno nečloveško trgovino s sužnji. Republika šteje približno 2 in pol milijona prebivalstva, a od tega sta bila cela dva milijona brezpravni predmet kupljenje s sužnji in sla prenašala nepopisno gorje. Sploh je živel v znosnih

Avtočni promet med Nemčijo in Kitajsko. Zgoraj najznačilnejši zgradbi obeh glavnih mest: Brandenburška vrata (levo) v Berlinu in prastara glavna vrata — Hataman gate v Pekingu. — Spodaj zemljepis o 9500 km dolgi zračni progi, ki poteka skoraj ves čas ob Transsibirske železnici.

Med puščavskimi ropariji

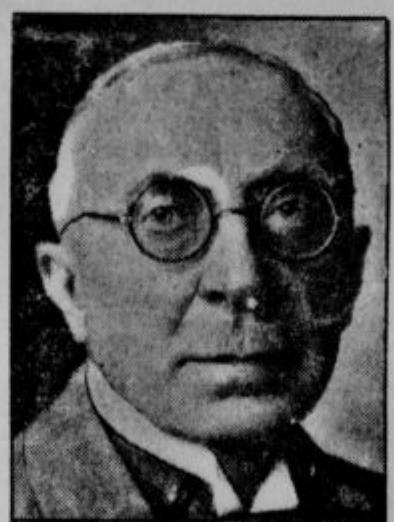
Ne samo skrajni točki našega planeta — severni in južni tečaj krijetu človeštvu še neznan predeli, marveč so tudi drugod še pokrajine, o katerih še ne vemo nič ali pa le malo. To velja n. pr. o ozemlju Rio de Oro na zapadni obali Afrike. Ozemlje je sicer po imenu španska kolonija, toda španska oblast se razteza le na dele obale. Marsikak poštni letalec, ki je bil prisiljen pristati v notranjosti, se je na neprijeten način seznanil s tamkajšnjimi divjimi plemenimi. Sedaj se je posrečilo 26 letnemu Francouzu Vieuchange-u, da je preoblečen za Mavra odkril v osrčju Rio de Oro ta jinstveno mesto Smara. Mesto Smara je ustavil agitator in prerok Ma el Ainin ter je postal zatočišče bojevitih Rgibatov, puščavskih roparjev. Vieuchange je potoval več sto kilometrov daleč na velblodovem hrbitu po čisto neznanih krajih in dospel čez Veds Draa in Nun v Smaro. Na potu je napravil dragocene risbe in fotografije. Toda na povratku ga je napadla griza in je komaj došel do prve francoske vojaške postojanke, kjer je umrl. Njegov brat je slike in risbe rešil in jih izročil znanstvenim družbam.

Claude Anet (Jean Schopfer), znani francoski roper, je te dni umrl, star 53 let.

Iz brest-litewske ječe

Poročali smo o razburjenju, ki so ga izvajala v poljski javnosti poročila o rednem pretepanju in celo mrevarjenju v brestlitevski vojni ječi zaprtih ukrajinskih in socialističnih nasprotnikov sedanje vlade. Protesti, ki so jih med drugimi podpisali vsečiliški profesorji v Varšavi, Krakovu, Lvovu, Poznanju in Vilni (med njimi tako znanne osebnosti kot literarni zgodovinar Marjan Zdziechowski in klasični filolog Tadej Zielinski, so že učinkovali. Vlada je izpustila iz zaporov vse dosedanje jetnike. Plačati so morali večje ali manjše kavce, ker se bodo slejkoprej zagovarjali pred državnim pravnikom radi delovanja proti varnosti države. Osvoboditev je zelo pomirila javnost in bo koristila tudi poljskemu mednarodnemu ugledu.

Dr. Ziemba, novi senatorial predsednik svobodnega mesta Gdańsk.

Armenška glava

Neki brivec v Jeruzalemu si je že del časa privoščil sijajno svetlobo reklamo. Toda čudo božje — računi za električno so bili vedno manjši. Slednjič se je zdela stvar električni vendar pneuma ter je k brivcu iznenada poslala svojega nadzornika. Ta je navel vse v najlepšem redu, vrh tega pa v števcu travno bilko, ki je električni prikrajševala račune. V Palestini se kazenski slučaji obravnavajo na lastno roko. Nastopila je policija in mohamedanski brivec je stal že naslednji dan pred kadijem, strogim angleškim sodnikom. Toda pravega prerokevega pristaša ne spraviš tako hitro v zadrgo. Brivec se je naredil neumnega — on da ni vedel ne vedel nič o slamicu v števcu. Mogoče se je pri števcu igral njegov vajenec, dvanajstkrat armenški pobič. Policija je fanta zgrabila za ušesa in ga privedla pred sodnika. Sedaj se je razpredel med sodnikom in paglavcem naslednji dvogovor: »Kdo ti je pokazal zvijačo s slamico?« »Moj stric v Atenah.« »Kako dolgo si v Palestini?« »Dve leti.« Strogi sodnik je srdito udaril po mizi in zakričal: »To je grda laž! Saj bolje govoris arabsko nego jaz, ki sem deset let v deželi!« Mali Armenec se je pa potkal po čelu, pogledal sodnika rekoč: »Muš armani, muš englis!« (Jaz imam armenske možgane, ne angleške.) S tem je paglavec sodniček ugnal in prebrisani brivec se je zmazal brez kazni.

Kulturni obzornik

Pismo iz Zagreba

Madžarski književnik Mohacs Jenő je v mnogih slikah po nemških revijah videl Ivana Cankarja, pred vsem v izdajah njegovih novel. V odlični budimpeštanski reviji »Nyugat« (»Zapad«) je dal nato sam toplo sliko o »Hlapeu Jernejc. Ta Cankarjeva nova je muje »kakor narodna priovedka ali legenda o življenju svetnikov; kakor poglavje iz sv. Pisma... To kakor da ni človek pisal, kakor da se je napisalo samo od sebe...« — Morda so te besede — preludij v prevajanje Cankarjevih del pri Madžarih.

Dunajski časopisi so prinesli vest: »Tenor José Rivas, ki je z Dunaja angažiran na berlinsko državno opero, bo pel z ansamblom milanske Scale ob priliklki svečanih iger v Barceloni: Ottavija v »Don Giovanni« in Cavaradca v »Toscie.« R. je po rodnu iz bivše Avstro-Ogrske in je to prvi slučaj, da avstrijski umetniki pojme z ansamblom milanske Scale. — Ta so se znajo nekateri narodi prisojiti tuje umetnike!

Kakov je slob. univerza v Ljubljani izdala ob svoji 10letnici lepo urejeno »Zgodovino slov. univerze v Ljubljani do I. 1929«, tako je predzadnjini izšel v Zagrebu »Godobnjak svečilišta Jugoslavije v Zagrebu za školske godine 1924—25« kot nadaljevanje »Spomenice akad. senata« (ta je izšla ob 50letnici zagrebškega vsečilišča, 1874—1924). Za izvestji posameznih fakultet se vrstijo razprave profesorjev. Najboljejših razprav sta dali filozofski in teološki fakulteti. Med tehniki je dal ljubljanski univ. prof. dr. Milan Vidmar Članek o Nikolici Tesli. — Ta spomenica ima prenogno tiskovni napak, kar sicer lepi knjigi ne dela časti.

Za 70letnico prof. dr. Milana Rešetarja se tiskala zbornik z naslovom »Iz dubrovške prošlosti« z razpravami iz nekaterih epoh razvoja Dubrovnika, pa tudi iz drugih vej znanosti, ki govere o Dubrovniku. Sodelovalo je 70 učenjakov, največ Slovanov; je pa tudi Francov, Nemec, Italijan in Romun. V uredniškem odboru so bili vredni učenci prof. Rešetarja: od Srbov: dr. V. Corović, od Hrvatov: dr. F. Fancev, od Slovencev: dr. Fr. Kidič.

Jugos. akademijo znanosti in umetnosti v Zagrebu je razpisala natječaj za 3 glasbene nagrade, in to: 1. 8000 Din za opero, oratorij, simfonijski itd.; 2. 5000 Din za komorni glasbo in 3. 2000 Din za vokalno glasbo. To je prva njenja nagrada za glasbeno umetnost, kar je nad vse lepa misel. Toda pogoji so neizvedljivi za jugoslovanske glasb. umetnike: njihove umetnine so se morale pokazati v prvih izvedbakh v Zagrebu v toku od 31. septembra 1925 do 31. decembra 1930... To se pravi: Vsem slovenskim glas. umetnikom (Kogoj: »Crne mase«, Braničar: »Pohod Šanje v dolini Šentflorianški«) so vratila zaprtia. Pa tudi nekaterim hrvatskim (Gotovac, Široki), ker so v tujini prvič nastopili z nekaterimi deli.

V knjigi »Komorna muzika v Zagrebu« je dr. Ant. Goglia dal razvojni pregled zagrebške komorn. glasb. Zdaj pripravlja historično monografijo Ivana Zajca za njegovo stolnico.

Zadnje gostovanje dunajskega opernega ansambla z romantično opero Fr. Lehara: »Das Land des Lächelns« in »Der Wunder Bar« ni dobro prav nič slovesa zagrebškemu gledališču.

Zagrebška drama pripravlja tri drobne nove sti: »Neprijateljico« (komedija francoskega dramatika Andre-Paul Antoine-ja); »Jocu Udmurta« (za ljudski oder napisal Ka Mesarić) in »Mozartino« (delo franc. Claude Anet-a).

L. Goloblič.

Radio

Programi Radio-Ljubljana:

Torek, 13. januarja: 12.15 Plošče (Jugoslov. in okestralna glasba) — 12.45 Dnevne vesti — 13.00 Čas, plošče, borza — 17.30 Radio orkester — 18.30 Prof. Fr. Pengov: Solnce v luči znanosti — 19.00 Mladinska ura: Schaup Sergej: Razvoj orožja — 19.30 Dr. Iv. Grafenauer: Nemčina — 20.00 Prenos iz Zagreba (cerkvena glasba) — 22.00 Poročila in časovna napoved — 22.15 Lahka glasba.

Sreda, 14. jan.: Opoldanski program odpade — 18.30 Ing. Miroslav Kasal: Razvoj železobet. zgradb od Moniera do danes. — 19.00 Dr. Nikola Preobražensky: Ruščina. — 19.30 Literarna ura: Črtice (Ludvik Mrzel). — 20.00 L. Beethoven večer: Ob 160-letn. rojstvu Beethovna, govor dr. Josip Mantani. — Klavirsolo, izvaja Marjan Lipovšek. — 22.00 Poročila in časovna napoved.

Drugi programi:

Sreda, 14. jan.

Belgrad: 12.45 Radio orkester. — 16.00 Plošče. — 17.30 Narodne na kitaro. — 18.00 Popoldanski koncert. — 20.00 Narodne pesmi. — 20.30 Zagreb. — 22.30 Novice. — 22.50 Plošče. Zagreb: 12.35 Plošče. — 17.00 Otroška ura. — 18.00 Plošče. — 20.30 Prenos simf. koncerta iz Londona. — 22.30 Novice, vreme in sneg. — 22.45 Lahka glasba. — Budapest: 12.00 Radiokvartet. — 17.00 Koncert vojaške godbe. — 19.30 Prenos iz opere. — Dunaj: 11.00 Dopolodanski koncert. — 13.10 Plošče. — 15.20 Popoldanski koncert. — 20.00 Kitare. — 21.00 Simfoniski koncert. — 23.20 Koncert. — Milan: 12.15 Pestra glasba. — 16.35 Otroški kotiček. — 17.00 Plošče. — 19.30 Vesela glasba. — 20.45 Komorna glasba. — Praga: 19.20 Koncert (Brno) 20.30 Petje. — 21.00 Švicarski koncert. — Langenberg: 17.00 Popoldanski koncert. — 19.45 Večerna glasba. — 21.00 Simfonični koncert. — Rim: 12.45 Lahka glasba. — 17.00 Pester koncert. — 21.00 Prenos opere. — Katovice: 17.45 20.30 Prenos iz Lwowa. — 22.15 Plošče. — Mühlacker: 12.00 Promenadni koncert. — 15.30 Otroška ura. — 16.30 Popoldanski koncert. — 19.15 Ljudski koncert. — 20.00 Švicarski večer. — 22.30 »Vreme«, igra. — London: 12.00 Orgle. — 13.30 Radio-orkester. — 19.00 Švicarski večer. — 21.50 Moški zbor. — 22.30 Plesna glasba. Mor. Ostrava: 18.20 Radio-orkester. — 19.20 Koncert (Brno). — 20.30 Praga. — Leipzig 16.30 Zimsko veselo (orkester). — 19.30 Radio-orkester. — 21.20 Simfonični koncert. — 22.30 Plesna glasba.

Ljubljansko gledališče

DRAMA

Začetek ob 20.

Torek, 13. jan.: Zaprtje. Sreda, 14. jan.: MERCADET. Red B. Četrtek, 15. jan.: PRINCESKA IN PASTIRČEK. Izven. OPERA Začetek ob 20.

Torek, 13. jan.: NINA NANA, PUNČKA MOJA ... Mladinska predstava. Balet »Figurina«. Prem. jera, Iz

Odgovor čsl. sokolstva Seaton Watsonu

Predsedništvo češkoslovaškega sokolstva je poslalo pismo Seatonu Watsonu glede na njegov članek v »Lidovih Novinah«. To pismo prinaša >Vestnik sokolski«, službeni organ češkoslovaškega sokolstva. Pismo je podpisalo predsedništvo češkoslovaškega sokolstva. Pismo se glasi:

Spočljivani gospod! V oktoberskih številkah črnskih »Narodnih novin« (>Lidove noviny«) je izšel Vaš članek pod naslovom »Stanje v Jugoslaviji«. Vaše prizadevanje za resicno in Vaše velike zasluge za pravilno motrenje slovanskih zadev nam nalaže dolžnost, da vsako vrsto izpod Vašega peresa čitamo z največjo pozornostjo.

V Vašem pisanku smo se posebej mudili pri razlagi o >čeških sokolih«. Tu stoji, »da je obžalovati, da so češki sokoli postali sodeleženci te spremembe, namesto da bi protestirali proti takemu rušenju velikih idealov.« (Mislimo na razpusnitve vseh zvez in drušev za fizično vzgojo in ustanovitev nove organizacije Sokola kraljevine Jugoslavije.)

Takšno razumevanje postopanja češke občine sokolske ne odgovarja stvarnosti. Dovolujemo si dati tale pojasnila:

Do izdanka zakona o ustanovitvi Sokola kraljevine Jugoslavije je v Jugoslaviji obstajal Jugoslovanski sokol (kot Jugoslovenki sokolski savez), daje Hrvatski sokolski savez in neko srbsko društvo. Ni prav, da so češki sokolske organizacije na narodne, vaške in verske, kot je to v Vašem članku. Poleg omenjenih sokolskih organizacij so v Jugoslaviji obstajala katolička gimnastična društva, ki so se imenovala »Orel«.

V terminu, ki je bil določen v zakonu z dne 5. decembra 1929, so likvidirali Hrvatski sokolski savez in orlovske organizacije. Jugoslovanski sokolski savez je vstopil v novo organizacijo kot celota s sklepom občnega zbora od 29. marca 1930.

Ceškoslovaško sokolstvo je pri temu postopalo tako:

O nameravanih spremembah smo zvedeli iz nedolžnih časopisnih vesti. Ko smo vprašali svoje prijatelje, smo zvedeli, da gre za novo organizacijo, ki bi osredotočila sokolsko vzgojo z zakonom v enem samem telesu, obenem pa bi vse dosedanje gimnastične organizacije morale s svojim delom prenehati.

Ze dne 4. decembra 1930 je češko sokolstvo dvignilo svoj glas s proglašom, da je češkoslovaško sokolstvo prepričano, da mora vrla kraljevine Jugoslavije imeti na umu, da ima v jugoslovenskem sokolstvu odličnega sodelavca, zlasti pa v težnjah vlade za povzdigo in okrepitev naroda, kakor tudi za povzdigo države, in da ne bo vrla Jugoslavije dopustila nobenih ukrepov, s katerimi bi se sokolstvo stabilno ali potiskalo na stran.

V nadaljnjem je češkoslovaško sokolstvo iskalo natančnejših informacij. Ko je bil izdan zakon, se je češkoslovaško sokolstvo obrnilo na težnjega poslanika kraljevine Jugoslavije v Pragi dr. Angjelinovića, ki je s svojim pismom z dne 18. januarja 1930 izjavil, da bo nova organizacija v skladu s sokolskimi načeli in da bo temeljila na starih preizkušenih principih, ki sta nam jih dala Tyrš in Fügner.

Razen tega je češkoslovaško sokolstvo poslalo v Jugoslavijo dva svoja odposlanca, da bi se na licu mesta informirala o vseh podrobnostih glede na te sprememb.

Jasno nam je bilo, da se novi zakon, kar se tiče postopka, križe z demokratskimi principi v tem, da upravo zveče imenuje vlada. Niti društveni niti župni odbori se ne volijo, marveč jih imenujejo višje sokolske organizacije.

Ceškoslovaško sokolstvo je tedaj proglašilo, da je daleč od vseh namere, umetavati se v notranje odnose bralškega jugoslovenskega naroda, da pa stoji neodstopno na idealnih Tyrša in Fügnerja in da pričakuje nadaljnji razvoj stvari. Dodalo je, da bo srečno, ako mu bo boduča organizacija telesne vzgoje v Jugoslaviji omogočila, da se v skupnih ciljih rama ob rami znajde s Sokolom kraljevine Jugoslavije.

Sele, ko je izšel statut zveze Sokola kraljevine Jugoslavije 15. februarja 1930, ki je po § 11. zakona estavnega del tega zakona, in ko je bila imenovana zvezna uprava, je postal položaj jasnejši in zadovoljivejši.

Zadovoljivo jasnost v novi organizaciji je dal posebno člen 1., ki pravi, da se cilji SKJ dosegajo s sistematično vzgojo duha in telesa po Tyrševem sistemu; dalje člen 3., po katerem se za člana organizacije sprejme samo listi državljan, ki priznava temeljne principe sokolstva; in končno člen 11., ki nalaže društvo, da vršijo telesno, moralno in nacionalno vzgojo po Tyrševem sokolskem sistemu.

Da je vrla Jugoslavije imela željo, da se nova organizacija vodi v sokolskem duhu, nam daje jasno, tudi imenovanje namestnika starešine. Mesto prvega podstarešine je dobil brat E. Gangl, starešina bivšega jugoslovenskega sokolstva, mesto drugega podstarešine brat Paunković, na drugi dve meseci so bili postavljeni zasluzni delavec prejšnjega hrvatskega sokolskega saveza. V starešinstvu zvezne so bili postavljeni bratje, za katere vemo, da so iskreno udani sokolski misli.

Ceškoslovaško sokolstvo je po vsem tem in po smerni dela, ki ga je sokolstvo pokazalo v svoji novi organizaciji, ematralo, da more tudi nova oblika imeti sokolsko vsebino in da tudi v tej organizaciji morejo sokolske težnje dosegati svoj uspeh.

Ceškoslovaško sokolstvo je izrazilo o tej stvari svoje stališče po dr. Sajnerju na občnem zboru zvezne slovanskega sokolstva dne 23. marca 1930. Na tem občnem zboru se je sklepal o sprejetju novega sokolstva kraljevine Jugoslavije v vseslovensko zvezo. Sprejetja resolucija se glasi:

»Občni zbor slovanskega sokolstva pravi, da današnji ustroj SKJ ne odgovarja popolnoma principom, na katerih temelji sokolstvo, ker omemuje prostost volitve. Ce pa gledamo na to odredbo kot začasno, ki je bila izvzeta z današnjimi razmerami v Jugoslaviji, sprejema sokolstvo kraljevine Jugoslavije zvezne slovanskega sokolstva, ker ima po svojih statutih vršiti telesno in moralno vzgojo svojega naroda v Tyrševem duhu.«

Jugoslovenskim sokolskim vodjem, ki so na čelu današnje zvezne, se je posrečilo, da delo nove organizacije popolnoma odgovarja sokolskim principom. Vodje sokolstva Jugoslavije imajo oporo tudi pri češkoslovaškem sokolstvu, ki je proglašilo,

Nadaljnje padanje cen

Pravkar objavljeni indeks cen Narodne banke za december 1930 izkazuje nadaljnje padanje cen. Skupni indeks je nazadoval v primeri z novembrom od 79.2 na 78. Padel je indeks v skupinah živalskih in mineralnih proizvodov, narastel pa je indeks rastlinskih in kmetijskih proizvodov in industrijskih izdelkov. Indeks cen kmetijskih proizvodov je zadnjikrat narastel meseca julija 1930, v ostalem pa je stalno padal že v oktobru 1929. Nadalje se je v decembri ustavilo tudi padanje cen industrijskih proizvodov, ki je bilo konstantno že od spomladi leta 1929.

V ostalem navajamo gibanje indeksa cen v temu letu 1930: 1. številka predstavlja indeks rastlinskih poljedelskih proizvodov, 2. živalske proizvode, 3. mineralne proizvode, 4. industrijske proizvode in 5. skupni indeks.

	I.	II.	III.	IV.	V.
januar	104.5	98.2	88.2	86.6	93.6
april	95.3	99.2	88.7	82.1	89.6
julij	96.7	97.7	89.1	80.2	86.8

Zadružna banka

Zadružno banko v Ljubljani je ustanovil leta 1920. Anton Kristan s svojimi prijatelji. Ustanovni občni zbor banke je bil 28. decembra 1920 in je imela v začetku banka kapitala 5 milij. krov. Do leta 1923, so vloge narasle na 4.5 milij., nato so vloge narasle v letu 1924, na 10.2 milij., nato leta 1925, na 15 milij. Leta 1925 je bila zvišana tudi glavnica od 3 na 4 milij. Leta 1926, so pa vloge, saj je bilo leta 1926, zelo neugodno, padle na 11.6 milij. Din. leta 1927, so bile na isti višini 11.6, leta 1928, pa zopet narastle, saj se je predsednik banke posrečilo na svojem potovanju v Ameriko pridobiti za banko znatna sredstva pri naših izseljencih, ki so prevzeli pri povisanju glavnice od 4 na 5 milij. Din precej delnic in vložili znatne vsote. Leta 1928, so znašale vloge 15.05 milij., prihodnje leto so pa narastle na 19.2 milij. Din. Banka je imela to leto izkoristenega tudi pol milijona Din reeskontnega kredita, tako da so znašala lastna sredstva zavoda 5.4 milij. tuja pa 19.7 milij. Din. Cisti dobiček je bil 1929 0.4 milij. Din, dividende pa je banka izplačala sledenje: 1922/6, 1923/9, 1924/7, od leta 1925, daje pa je bila dividenda neizpremenjena: 6%.

Banka je bila ozko zvezana z osebnostjo predsednika Antona Kristana. Ko pa je sredji julija lani Anton Kristan premulin, se je videlo, kako velikega ponučenja je bil pokojni Kristan za banko. Banka je izgubila svoje najmarkantnejše osebo in več komitentov od degnijenih banki svoje sredstva. Tako je moralno priti, da je čez par mesecov proti koncu leta vstopila v banko finančna skupina, ki je stavila banki na razpolago nova sredstva. Njeni zastopniki so prišli tudi v upravni svet. Za podpredsednika je bil izvoljen odvetnik dr. Anton Svetlji, v upravni svet pa je vstopila ga, Hani Weber.

V nedelje pa smo na prvi strani lista pričeli oficijski komunikate o spremembah pri banki. V upravo so vstopili zastopniki Mestne hranilnice v Ljubljani, Pok. zavoda. Suzora in kmetske posojilnice v Ljubljani. Te institucije so bile že prej interesirane v banki kot komitenti. Za predsednika je bil izvoljen višji nadknjigovodja Mestne hranilnice ljubljanske Fran Pretnar. Priponinjam, da so bila pogajanja za sporazum, o katerih govorji komunikate, zelo dolgotrajna.

Dopolnilni davek zemljarin

V vednost onim, ki imajo pravico za znižanje dopolnilnega davka k zemljarinu za davčno leto 1931.

V smislu zakona (čl. 1) o spremembah in o dopolnitvah zakona o neposrednih davkih z dne 14. junija 1929 morajo vsi oni zemljarinji podvrženi davčni zavezanec, ki imajo pravico do znižanja dopolnilnega davka k zemljarinu in, ki hočejo dosegči to znižanje, vložiti prijave po obstoječih obrazcih do 31. januarja 1931 pri občinskim uradom.

Ktor prijavo predloži po 31. januarju odnosno, ki jo predloži po členu 4 zakona o neposrednih davkih v naslednjih 15 dneh, pa se prekoračenje roka ne opraviči s tehnimi razlogi, se za znižanje dopolnilnega davka ne vložiti.

1. da se davčni zavezanec bavi izključno samo s kmetijstvom;

2. da obdeluje svoje posestvo sam s člani svoje družine;

3. da ima domača družino več kot 5 članov, ki obdelujejo posestvo;

4. da dopolnilni davek k zemljarinu ne presega 500 Din;

5. da pravočasno vloži prijavo na predpisani tiskovini, ki se dobi pri pristojnih občinskih uradih.

Po zakonu se za člane domačega gospodarstva ne smatrajo:

1. vsi oni člani, ki so stalno odsotni. — Za stalno odsotne se ne smatrajo one osebe, ki bivajo izven doma zaradi odslužitve vojaške aktívne službe, zdravljencev ali šolanja itd.;

2. Vsi oni, ki se bavijo poleg kmetijstva tudi z obratom, industrijo ali pa s katerimkoli drugim pridobitnim ali samostalnim poklicem, ki je zvezan pridobitni;

3. osebe, ki so v razmerju stalne javne ali privatne službe;

4. žene in otroci oseb dmenjenih v točki 2 in 3 ter vsi uslužbenci in namestenci.

Prijavo mora vložiti zavezanec, ki plačuje zemljino. Vloži jo pa tudi lahko njegov pooblaščenec, kateri se pa mora izkazati s pooblaščilom.

Ako zahteva davčni zavezanec, mora prijavo izpolniti pristojno občinsko oblastvo, ka-

da bo svojo sodbo izreklo šele takrat, ko bo spoznalo duha, v katerem se bo ta organizacija vodila.

Na ta način morate priznati, da so te spremembe, namesto da bi protestirali proti takemu rušenju velikih idealov.

Slovensko delo, ki ga vrši nova organizacija v Jugoslaviji, sprejema sokolstvo kraljevine Jugoslavije za člana zvezne slovanskega sokolstva, ker ima po svojih statutih vršiti telesno in moralno vzgojo svojega naroda v Tyrševem duhu.

Ceškoslovaško sokolstvo je po vsem tem in po smerni dela, ki ga je sokolstvo pokazalo v svoji novi organizaciji, ematralo, da more tudi nova oblika imeti sokolsko vsebino in da tudi v tej organizaciji morejo sokolske težnje dosegati svoj uspeh.

Ceškoslovaško sokolstvo je izrazilo o tej stvari svoje stališče po dr. Sajnerju na občnem zboru zvezne slovanskega sokolstva dne 23. marca 1930. Na tem občnem zboru se je sklepal o sprejetju novega sokolstva kraljevine Jugoslavije v vseslovensko zvezo. Sprejetja resolucija se glasi:

»Občni zbor slovanskega sokolstva pravi, da današnji ustroj SKJ ne odgovarja popolnoma principom, na katerih temelji sokolstvo, ker omemuje prostost volitve. Ce pa gledamo na to odredbo kot začasno, ki je bila izvzeta z današnjimi razmerami v Jugoslaviji, sprejema sokolstvo kraljevine Jugoslavije zvezne slovanskega sokolstva, ker ima po svojih statutih vršiti telesno in moralno vzgojo svojega naroda v Tyrševem duhu.«

Ceškoslovaško sokolstvo je izrazilo o tej stvari svoje stališče po dr. Sajnerju na občnem zboru zvezne slovanskega sokolstva dne 23. marca 1930. Na tem občnem zboru se je sklepal o sprejetju novega sokolstva kraljevine Jugoslavije v vseslovensko zvezo. Sprejetja resolucija se glasi:

»Občni zbor slovanskega sokolstva pravi, da današnji ustroj SKJ ne odgovarja popolnoma principom, na katerih temelji sokolstvo, ker omemuje prostost volitve. Ce pa gledamo na to odredbo kot začasno, ki je bila izvzeta z današnjimi razmerami v Jugoslaviji, sprejema sokolstvo kraljevine Jugoslavije zvezne slovanskega sokolstva, ker ima po svojih statutih vršiti telesno in moralno vzgojo svojega naroda v Tyrševem duhu.«

Ceškoslovaško sokolstvo je izrazilo o tej stvari svoje stališče po dr. Sajnerju na občnem zboru zvezne slovanskega sokolstva dne 23. marca 1930. Na tem občnem zboru se je sklepal o sprejetju novega sokolstva kraljevine Jugoslavije v vseslovensko zvezo. Sprejetja resolucija se glasi:

»Občni zbor slovanskega sokolstva pravi, da današnji ustroj SKJ ne odgovarja popolnoma principom, na katerih temelji sokolstvo, ker omemuje prostost volitve. Ce pa gledamo na to odredbo kot začasno, ki je bila izvzeta z današnjimi razmerami v Jugoslaviji, sprejema sokolstvo kraljevine Jugoslavije zvezne slovanskega sokol

MALI OGGLASI

Vseka drobna vrstica 150 Din ali vaska beseda
50 par Najmanjši og as 5 i in. Oglašl nad
devet vrstic se računajo viša. Za odgovor zramo!
Na vprašanja brez znamke ne odgovarjam!

Službe iščejo

Trgov, poslovodk'na

z dolgoletno prakso v trgovini mš. blaga in s pravovrtnimi referenci slične nameščenja v Ljubljani ali okoliči event. na deželi kot poslovodkinja, blagajnčarka, voditeljica podružnice ali slično. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 280.

Mladenč

pridni in pošten, išče službo, najraje h konjem. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 340.

Kovački pomočnik

s podkov. šolo, vojaščine prost, z dobrimi sprizevi, želi dobre službe.

Nastopi takoj. Naslov v upravi pod št. 361.

Zagăr

išče službo — naira na Štajerskem, Peršin, Tacen nad Ljubljano.

Kuharica

išče službo, najraje v žigniku. Ponudbe na upravo pod »Pridna.«

500 Din nagrade

onemu, ki mi preskrbi

mesto blagajnčarke, kon-

toristinje ali kako drugo

dobre mesto. Ponudbe na

upravo »Slov.« pod »Bla-

gajnčarka.«

Službodobe

Mesarski pomočnik več prodaje raznovrstnega mesa - se sprejme. Naslov v upravi št. 335.

Življivo za slamnike

ki je delala v Beogradu na »Anita B.« stroju, potrebujem. — Ponudbe na:

Tinka Nikolč-Ristič, mo-

distinja, Niš.

Zaluzek

Samostojen trgovec

v Ljubljani prevzame raz-

na zastopstva. Ima tudi veliko skladišče na raz-

polago. Ponudbe šivalnih

strojev so izključene. Na-

slov v upravi pod št. 367.

TRETORN

Galoše in

snežni čevlji

znamko

„TRETORN“

sestoji iz najboljšega in najsolid-

nejšega materiala, tako da se

odlikujejo v na večji trpežnosti.

Zato ne kupujte nepoznanih fa-

brikatov, temveč le galoše in

snežne čevlje z namako TRE-

TORN, ker je dokazano, da ni

boljših.

Pouk

Čamernikova

šoferska šola

Ljubljana, Dunajska c. 36

(Jugo-avto) Prva oblast,

konesionirana Prospekt

zaston. Pišite ponil

Stanovanja

Gospodično

sprejmem takoj kot so-

stanovalko v bližini sploš-

bolnišnice. Poizve se v

upravi pod št. 362.

Prazna soba

prostorna, solnčna, elek.

razsvetljiva, s posebnim

vhodom, se odda. Zelena

jama, Zvezna ulica 15.

Dijaka ali gospoda

sprejmem v vso oskrbo. —

Naslov v upravi »Slov.«

pod št. 364.

Vnajem

Pekarija

se odda takoj v najem v

industrijskem kraju poleg

štirih tovarnih treznemu in

kavcijski zmožnemu peko-

skemu mojstru. — Pekarija

je pravovrsta z nekaj in-

ventarju Naslov v upravi

pod št. 372.

Glasba

Pianino

skorai nov, črn ugodno

naprodaj. Naslov v upravi

»Slov.« pod št. 366.

Zahvala

za vse dokaze iskrenega sočutja povodom smrti naše ljubljene

matere, stare matere, prababice, tašče itd., gospe

Frančiške Koroschetz

Nismo v stanju se posameznim posebej zahvaliti, zato

izrekamo vsem tem potom globoko zahvalo. Posebno se za-

hvaljujemo za krasno cvetje in mnogobrojno udeležbo pri

pogrebu.

Globoko žalujoči ostali.

Hans Dominik:

Moč treh

Roman iz leta 1955.

Brzo letalo je stalo v votlini. Ko je govoril dr. Glosin s polkovnikom, ko si je hladil polkovnik svoje

opeklime v Tornei, je odnesel R. F. c. 1 prijatelje proti severu. Počasi, v nizkem letu. Previdno so se skrivali za gorami in borovci. Neslišno in nevidno.

Sele ko so bili v sigurni daljavi, se je povzelo letalo v večje višine in letelo naravnost proti severu. Preko odprtega morja in težkih ledenskih ledenikov. Nad deželami in nad prostranimi ledensimi gorami.

Po tridesetnem vožnji se je spustilo letalo. Prodrl je megje in oblake in počivalo na ledeni plošči, ki obdaja ko neznanska debela kopica severni tečaj naše zemlje.

Pristali so sredi neskončne ledene pustinje in so našli vendar prijeten dom. Silvester je gledal začuden.

Erik Truwor je bil dobro izrabil pol meseca, ko

je bil Silvester odsoten po svoji poroki.

Tu si je zgradil cel grad. Ledeno palačo v pravem pomenu besede. Iznad ravne zasnežene ledene pu-

stnine se je dvigala v modrozeljenem blesku ledena gora sto metrov visoko. Gosta ledena plast, dokler ni prišel Erik Truwor in pustil delovati žarilnik. Tedaj je žrla sproščena sila led s hlastnim jezikom. Napravili so se hodniki. Nastale so dvorane in sobe, med tem ko je voda odtekla v potokih na plano.

Potem so sledili dnevi, ko se je stari ovčar Idegran izogibal na pašniku ob Tornei Wodanove votline v vedno večjih lokih. V votlini je puhalo. V zraku je

brnelo. Erik Truwor se je selil ko divji lovec. Obložen z jedili in gorivom, z aparati in orodjem je vozil Rapid Flyer med ledениm grdom na tečaju in hiši ob Tornei. Bila je le še prazna lupina, kar je oblegal polkovnik Trotter s svojimi ljudmi.

Silvester je videl prvikrat novi dom. Stopili so v notranjost gore in obdala jih je blagodejna topota. Majhen žarilnik je sproščeval baš toliko sile, da je bil zrak v sobah dobro gret, da pa se ni talil led na stenah.

Erik Truwor je sedel v veliki sobi na stol.

Tu sem, tu ostanem! Tu nas ne najde nihče.

Zrakoplovi, ki gredo preko tečaja, letajo visoko. Tudi iz največje bližine bi videli samo ledeno goro.

Atma je ležal nepremično na divanu. Počival je, premišljal, kakor je delal zmerom, če niso zahtevali njegove moči, njegove telepatične sile. Silvester je potreboval več ur, da je prehodil vse prostore. Videl je delavnico in nove velike žarilnike. Poglobil se je v izboljšave, ki jih je napravil Erik Truwor med njegovo odsotnostjo, in potem je ugledal dele telefonske naprave. Niso bili še sestavljeni.

Njegove misli so pohitile k Jani. Današnje po-

poldne bo zmanj čakala na njegov klic. Videl bo

njeno sliko. Z daljnogledom je to mogoče ob vsakem času. Vendar pa ne bo mogel govoriti z njo. Čakala bo... v skrbeh bo. Tem bolj, če... če bo od kjer-

koli dobila poročilo iz Linnaisa o porušenju hiše.

Ustrašil se je ob tej misli in stopil k velikemu žarilniku. Naravnal ga je in spojil silo. Slika se je prikazala na leči. Rečna struga. Industrijske tovarne, hiše. Sedaj znamenita oblika düsseldorfskih Ratingerovih vrat. Sedaj cesta, Termelnova hiša...

Podesetoril je povečavo in uravnaval z vijaki

mikrometra.

Kuhinja... gospa Luiza Termel... dobra so-

bica... tam Jana. Njej nasproti druga postava.

Silvester je še enkrat desetkratno povečal. Sedaj

so stale postave skoro v živiljenjski velikosti pred

njim. Jana bleda, preplašena, ki se bo zdaj zdaj zgrudila.

Njej nasproti dr. Glosin.

Silvester je pustil sliko in stekel v sobo, v kateri

je ležal Atma.

Indec je prišel in videl sliko. Nekaj se je bilo izpremenilo. Jana je ležala nepremično na tleh. Poleg nje časopis. Dr. Glosin se je trudil pri onesveščeni, jo vzravnal in govoril vanjo.

Soma Atma se je zamaknil. Zenice so se mu

zožile do skrajnosti. Njegova duša je zapustila telo

in odšla na potovanje.

Slika na leči se je spremenila. Silvester je videl,

kako se vrača kri njegovi ženi v lica. Vstala je. Stala

je vzravnana, se prezirljivo smehljala in s prezirom

kasala z roko na časopis, in naglo je odšel dr. Glosin

vidno razočaran in nejedoljen iz sobe.

Trajalo je dolgo, preden se je zbudil Indec iz

svoje zamknjenosti. Potem je izgovoril mirno in

umerjeno ko vedno: »Tvoja žena ve, da si živ.«

Vrnil se je na svoj prostor in se zopet zagledal

predse, počival in premišljjal, kakor je lahko preživel

dneve in tedne.

Delo je zvalo. Erik Truwor je predlagal izpopol-